

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:4

Fredagen den 12 oktober

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 16 juli 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 30–31 augusti 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 15 oktober 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Härmed öppnar jag mötet. Jag lämnar ordet till utrikesminister Margot Wallström för återrapporter under punkten 1 på föredragningslistan.

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

God morgon! Jag vill gratulera alla nya som har fått en plats i EU-nämnden – roligt! Jag hoppas att vi ska kunna ha ett gott samarbete likt det vi har haft hittills under de gångna fyra åren.

När det gäller återrapporten har nämnden fått en skriftlig rapportering från rådsrådet den 16 juli, och som jag också informerade om inför det mötet handlade den informella lunchdiskussionen om Nordkorea. Den diskussionen ägde rum mot bakgrund av den positiva utvecklingen när det gäller den interkoreanska dialogen, möten mellan Kina och Nordkorea och toppmötet mellan USA och Nordkorea den 12 juni i Singapore.

Ska jag ta återrapporten från Gymnichmötet också på en gång, ordförande? Det var alltså ett informellt möte i kretsen av EU:s utrikesministrar – Gymnich som det kallas – som ägde rum i slutet av augusti i Wien. Kabinettssekreteraren representerade Sverige vid mötet, och de frågor som diskuterades där var utvecklingen i Mellanöstern, transatlantiska relationer och västra Balkan. Därutöver hölls en diskussion om effektiv multilateralism tillsammans med ministrar från EU:s kandidatländer.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Ingen önskar ordet på återrapporterna.

Då går vi vidare på dagordningen.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

På dagordningspunkt 3, Aktuella frågor, förväntas höga representanten Mogherini i inledningen ta upp aktuella frågor, som hon plägar göra. Vi

har fått information om att hon planerar att kort nämna de rådsslutsatser som ska antas vid mötet och händelseutvecklingen på västra Balkan. Rådsslutsatserna om Operation Althea har ju redan godkänts av nämnden, men vi tror att hon kommer att nämna >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<ett mindre tillägg i inledningen, som handlar om resultatet av valen i Bosnien och även betonar en fortsatt reformagenda för ett EU-närmande. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi kan gå vidare till dagordningspunkt 4.

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Den första punkten på dagordningen är De yttre aspekterna av migration. Inga rådsslutsatser förväntas, och diskussioner sker framför allt som en förberedelse för Europeiska rådet i nästa vecka.

Filippo Grandi, som ju är UNHCR:s chef, och IOM:s chef António Vitorino har bjudits in till mötet, och fokus på den här diskussionen förväntas därmed också till stor del att handla om deras organisationers respektive arbete i Nordafrika, framför allt i Libyen, men också den bredare Medelhavskontexten. EU:s migrationsdialoger med länder i Nordafrika förväntas också bli en del av diskussionen på FAC.

Från regeringens sida avser vi att återigen betona vikten av en hållbar och bred ansats för en bättre hantering av migrationsfrågan, och det blir centralt att fokusera på grundorsakerna till irreguljär migration och tvångsfördrivning. Regeringen kommer också att betona vikten av att EU:s migrationsrelaterade insatser längs alla migrationsruttor ska genomföras av respekt för mänskliga rättigheter och internationell rätt. Det är välkända ståndpunkter från vår sida, och samarbetet med UNHCR och IOM är av största vikt.

Samarbetet med tredjeland måste ske i form av ett genuint partnerskap, vara i linje med våra långsiktiga mål för utvecklingssamarbetet och med respekt för internationell rätt inklusive principen om non-refoulement. Regeringen anser att folkrätten måste upprätthållas liksom skyldigheten att rädda liv. EU måste också vara tydligt med att civilsamhällets organisationer inte får hindras att agera för att hjälpa människor i nöd på Medelhavet, vilket vi har hört om på sistone.

Det har hittills inte lagts fram några förslag för de så kallade landstigningsarrangemangen som presenterades vid Europeiska rådet i juni. Detta avspeglar svårigheterna att få överenskommelser och regionala lösningar av det här slaget, och sannolikt kommer det att bli väldigt svårt att realisera dem. Regeringens ståndpunkt gällande detta är att regionala lösningar måste utarbetas i nära samarbete med UNHCR och IOM. Upplägget får inte riskera att leda till att migranternas och flyktingarnas mänskliga rättigheter kränks och inte heller rätten att söka asyl.

Vad gäller Operation Sophia stöder regeringen en förlängning på två år med samma huvudsakliga uppgifter. Avgörande är att Operation Sophias verksamhet också framgent är förenlig med folkrätten och MR och att insatsen fortsätter att rädda liv.

Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD):

Ordförande! Tack så mycket, utrikesministern, för informationen!

Jag har funderar lite grann på en sak gällande just landstigningsplattformarna. Enligt den information som vi fick i utrikesutskottet i tisdags är det stora problemet just att samarbetsländerna inte är intresserade av att ha med detta att göra.

Själva tanken bakom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är ju att EU ska prata med en röst och därmed ha en större tyngd i diplomatiska sammanhang. Anser då inte regeringen att man just ska använda denna tyngd i det här fallet för att försöka övertyga dessa länder att samarbeta om dessa plattformar? Det handlar ändå om att rädda människors liv, något som måste ligga i allas intresse.

Det jag också undrar är hur regeringen resonerar kring själva problemets kärna i det här fallet, nämligen att så länge det finns incitament för att resa irreguljärt över Medelhavet kommer folk att göra det, vilket innebär att folk kommer att drunkna. Det här är ett problem som man inte kommer runt på något sätt, men det finns inget resonemang om incitamentsproblemet någonstans i de dokument som regeringen hänvisar till i sitt utkast till ståndpunkt. Jag undrar därför hur regeringen tänker om detta.

Anf. 8 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Mycket av det som ministern föredrog här kan man instämna i. Att det över huvud taget finns problem när det gäller Medelhavet och migration har många orsaker. En är att människor känner sig tvungna att fly. Det är i grunden den absolut viktigaste orsaken.

Ett annat problem i sammanhanget är att det finns människor som vill sko sig och göra affärer på denna nöd. Den handeln, som i allra högsta grad är kvalificerad människohandel, är i sin tur ett väldigt stort problem. I de insatser som EU bör göra måste ingå att angripa dessa affärsmodeller och över huvud taget se till att det inte går att så smidigt göra affärer på människor i nöd och utsätta människor för fara.

Jag skulle vilja höra hur ministern ser på detta och hur ministern avser att implementera det här i EU:s hållning: att helt enkelt försöka försvåra för dem som skor sig på människors nöd.

Anf. 9 JOHAN HEDIN (C):

Vi har tidigare diskuterat denna fråga på längden och tvären, till exempel inför RIF-råd och i samband med Frontex utökade mandat. Vi har också diskuterat utifrån den problematik som kan uppstå med de här landstigningsplatserna – konflikter mellan olika rättsprinciper inom internationell rätt. Sjörätten är väldigt stark när det gäller möjligheten att söka nödhavn och så vidare.

Men jag skulle vilja få ett klagörande här. Under överläggningar i utskottet ställdes när det gäller livräddningsinsatserna frågan om det är regeringens ståndpunkt att även NGO:er, till exempel Aquarius, ska delta i sjöräddningsarbetet. Kabinettssekreteraren sa att så var fallet, och jag vill bara ha en bekräftelse av att det är så.

Anf. 10 JENS HOLM (V):

Även om EU brukar framföra att det är färre som kommer till Europas gränser vet vi att det är farligare än någonsin att ta sig till Europa. Det är exempelvis fler än någonsin som drunknar på Medelhavet, trots att det totala flödet har blivit mindre. Mer än en av 20 som försöker ta sig över Medelhavet drunknar, enligt ny statistik.

I detta sammanhang gör EU allt för att göra det ännu svårare att ta sig till Europas gränser. Samarbetet med Libyen är ett sådant exempel. Libyen är en stat som alla förstår att vi egentligen inte borde göda med stora summor pengar. Vi vet inte var pengarna hamnar, men vi vet att Libyens mottagande av människor på flykt är under all kritik. Människor samlas upp i läger och utnyttjas. Människor försvinner, blir utsatta för trafficking och så vidare.

I dag patrullerar Libyens kustbevakning stora delar av södra Medelhavet och finansieras med EU-medel. Min första fråga till utrikesministern är därför om regeringen verkligen tycker att detta är en bra ordning och om man anser att den libyska kustbevakningen är en seriös samarbetspartner i detta sammanhang. Har man gjort någon utvärdering av vad som händer med de människor som den libyska kustbevakningen samlar upp på Medelhavet och sedan för till libysk mark?

Jag tycker att Johan Hedin ställde en relevant och bra fråga om räddningsfartyget Aquarius, som ju egentligen är det enda räddningsfartyg som finns i denna del av Medelhavet. Nu har det blivit av med sin flagg, så det man gör – räddar människor – är i praktiken illegalt. Är Aquarius också en del av räddningsoperationerna?

När det gäller landstigningsplattformarna är de som vi i Vänsterpartiet ser det en del i att hålla människor borta från Europas gränser. Man undrar vilket land som ska sätta upp den första landstigningsplattformen. Vi vet ju att många av länderna i Nordafrika och Mellanöstern befinner sig om inte på randen till inbördeskrig så i vissa fall i rent inbördeskrig. Det är auktoritära stater eller rena diktaturer. Kan utrikesministern ge exempel på ett eller två länder där hon tycker att det är lämpligt att sätta upp så kallade landstigningsplattformar?

Anf. 11 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Jag har en kompletterande fråga som rör den partnerskapsram som det hänvisas till. Tidigare har vi fått lägesrapporter och lägesuppdateringar om hur långt man har kommit i detta arbete. Nu har vi inte kunnat se några lägesrapporter på länge. Planeras några sådana så att vi kan följa detta? Och hur ser regeringen och utrikesministern på hur detta arbete ska fortlöpa? Utan att få rapporter om framsteg eller bakslag är det svårt att veta vad nästa steg ska bli. Jag skulle vilja ha en kommentar om detta. Har man slutat med rapporterna? Vi har nämligen haft svårt att hitta några lägesrapporter efter den femte.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Många av dessa frågor är väl kända. Vi har talat om detta under lång tid, och det är högst relevanta frågor.

När det gäller landstigningsplattformarna är problemet att detta inte har tagit form. Det är ingen som kan beskriva hur det ska gå till eller ge några detaljer om utformningen. Vi har tills vidare sagt att vi i så fall vill se hur

det är tänkt att fungera. Det finns inte heller något intresse från några länder i regionen, så detta är en teoretisk idé som än så länge inte har fastnat hos någon.

Vår utgångspunkt har varit att det i så fall måste ske i samarbete med de här organisationerna; något annat är omöjligt. Det måste vara flyktingorganisationen IOM som i så fall hjälper till att utarbeta arrangemangen. Men det flyger inte just nu. Det är ingen som har visat något större intresse för detta.

När det gäller incitament och allt det ni talar om kan man fråga sig vilka grundorsakerna är. Varför flyr människor? Det är ju av en mängd olika skäl. Människor flyr från fattigdom, krig och konflikt. Klimatflyktingarna blir allt fler. Man söker en bättre framtid för sig själv och sin familj. Dessutom sker förstås ett utnyttjande av helt skrupelfria smugglare, som gör affärer på flyktingar. De målar upp helt orealistiska visioner för dessa stackars människor.

Detta var också utgångspunkten för hela Vallettaprocessen och mötet mellan framför allt de afrikanska länderna och EU. Där diskuteras vad vi gör för att investera och hjälpa i synnerhet många afrikanska länder, som många av dessa flyktingar kommer från, så att de kan erbjuda utbildning, arbete och en framtid för framför allt de många unga människor som hellre tar denna risk.

Detta är en otroligt viktig investering, och det handlar om allt från utvecklingssamarbete till konkreta projekt, handel och allt vad det är. Det är en viktig process, men det finns inga quickfixar när det gäller denna fråga. Det är inte något som är gjort på en månad, utan det måste ske långsiktigt och vara en del av vår politiska dialog med framför allt de afrikanska länderna.

Man måste också ha klart för sig vad som sker i Libyen. Det rör sig om kriminella nätverk helt utan moral och skrupler, som på ett medvetet sätt skickar ut folk fast de vet att båtarna inte kommer att hålla för en färd över Medelhavet. Alltihop är uttänkt på ett sätt som det gör en vansinnig att tänka på – hur man utnyttjar människors utsatthet kommersiellt.

Därför finns också sanktioner mot Libyen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vårt stöd går i första hand till FN-organ och organisationer. Det som har gjorts med Libyens kustbevakning är ett sätt att försöka att i varje fall informera dem som har en uniform och ett officiellt uppdrag om vad som gäller. Det räcker inte hela vägen, men det har varit ett försök att i alla fall strama upp kustbevakningen. Därför har vi engagerat oss i detta.

Sanktionerna mot Libyen har löpande genomförts av EU. Det finns också autonoma sanktioner mot aktörer som är spoiler i den politiska processen i Libyen. Det har dessutom införts krav på förhandstillstånd för försäljning, överföring och export från EU till Libyen av utrustning som kan användas för migrantsmuggling och trafficking. Det handlar framför allt om gummibåtar, utombordsmotorer och sådant.

Vi har alltså gått så långt vi har kunnat för att stoppa denna illegala verksamhet. Detta är en jätteviktig del av vår verksamhet och något som EU har haft på dagordningen upprepade gånger.

Det var riktigt som kabinetssekreteraren sa, nämligen att vi menar att NGO:er ska kunna delta i räddningsaktioner.

Samarbetet med Libyen >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<Vi måste fundera över vad vi effektivast kan göra för att ta ett humanitärt ansvar och hur vi kan se till att en politisk process och lösning förhoppningsvis en vacker dag kommer till stånd i Libyen.

Vi hoppas att Mogherini ska ge oss en lägesrapport. Kanske kommer hon att använda sin inledning till detta, men det vet vi inte säkert. Detta är något vi kan efterfråga för att se till att det blir en reguljär återrapportering. Även hennes brev till oss om denna fråga inför detta möte dröjde länge. Frågan är, som alla vet, djupt kontroversiell. EU-länderna är splittrade, och det avspeglas också ibland i processerna – hur det går till och hur det diskuteras i EU.

Detta är ingen lätt sak, och framför allt finns alla dessa olika perspektiv och tidsaspekter. Det handlar om väldigt många svåra beslut som ska tas.

Anf. 13 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi vill anmäla en avvikande mening. Vi anser att Sveriges ståndpunkt bör vara att EU ska bedriva en politik som verkligen syftar till att stoppa irreguljär migration, druckningsolyckor och smugglingsnätverk samt att främja återvändande. EU bör göra mer för att stödja samarbetsländernas egna insatser men också försöka använda de diplomatiska verktyg som finns för att övertyga de som inte är beredda att samarbeta.

Vi vill också särskilt betona frågan om incitament för att ta sig över Medelhavet irreguljärt. Om ambitionen är att stoppa den livsfarliga båttrafiken måste EU ta bort de mycket starka incitament som finns i dag för att genomföra sådana resor. Annars kommer dessa smugglingsnätverk aldrig att kunna monteras ned.

Därför bör vår ståndpunkt vara att asylsystemet ska reformeras så att det enda sättet att få ett humanitärt uppehållstillstånd i Europa är genom ett kvotflyktingssystem.

Anf. 14 JENS HOLM (V):

Vi har sedan tidigare en avvikande mening mot de så kallade landstigningsplattformarna, som vi anser att Sverige inte på något vis borde vara för.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med två avvikande meningar, en från Sverigedemokraterna och en oliklydande från Vänsterpartiet.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 5, Libyen.

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ordförande! Diskussionen om Libyen äger rum mot bakgrund av att det har varit en mycket negativ utveckling på marken under den senaste tiden. Det är inga rådsslutsatser som ska antas.

Regeringen kommer vid FAC att understryka vikten av att EU agerar samstämmt. Det behövs en långsiktig och samlad ansats med fullt stöd för FN:s handlingsplan och också FN-sändebudet Salamés ansträngningar för att få till stånd en politisk lösning på den här konflikten.

Vi ser med fortsatt oro på utvecklingen. Vi kommer att framhålla att en fredlig lösning kräver ansvarstagande och kompromissvilja från samtliga libyska parter. En inkluderande politisk process är central för landets utveckling. Den måste åtföljas också av ekonomiska reformer och åtgärder mot korruption.

Långsiktig stabilitet kräver genomförande av nationella val när de rätta förutsättningarna föreligger och kvinnors deltagande i alla delar av den politiska processen. Det är någonting som jag har lyft fram vid upprepade tillfällen på FAC.

Regeringen ser med stor oro på det svåra läget för mänskliga rättigheter i Libyen inklusive förekomsten av slavhandel och sexuellt och genderbaserat våld. Därför kommer vi vid FAC att understryka vikten av ansvarsutkrävande och av att samtliga parter har skyldighet att säkerställa att internationell rätt efterlevs.

Anf. 17 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för informationen!

Jag undrar om det finns något slags samförstånd hos EU om vilka insatser som behöver göras för att hjälpa Libyen att hamna på rätt spår. Hur ser Frankrike och eventuellt Italien på utvecklingen i Libyen? Är man överens eller finns det meningsskiljaktigheter där?

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är en mycket bra och högst aktuell fråga. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det som vi har varit överens om historiskt sett, i alla fall under de år som jag har varit utrikesminister, är att alla förstår att det är otroligt viktigt att engagera sig. Men det finns också en jättestor frustration inför bristen på ägarskap av processen och intresset av att få till stånd en politisk dialog och en politisk process framåt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Därför har det varit svårt för FN-sändebudet Salamé. Än så länge är det stödet till honom och hans ansträngningar som har fört saker framåt. Vi fortsätter att hävda att vi måste backa upp honom och dessutom måste vi engagera oss på det sätt som vi har gjort med sanktioner och med en politisk dialog. Men det är ohyggligt svårt. Vi har tyvärr sett alldeles för få framsteg på sistone, trots att detta är så viktigt för oss.

Som sagt, Libyen är ett otroligt rikt land med stora tillgångar. Det skulle kunna vara ett rikt och blomstrande land, om man använder det här på rätt sätt. Det behövs också en ekonomisk utveckling i det här landet. Hälften av befolkningen – nämligen alla kvinnor – behöver också tillfrågas om sin syn på sitt land och på sin egen framtid.

Anf. 19 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Tack så mycket, utrikesministern, för genomgången!

Valet i Libyen skulle väl hållas i mitten av december? Sedan har man laborerat fram och tillbaka och skjutit upp det – vad jag har förstått – till någon gång nästa halvår. Man har inte låst sig vid något datum, men vet man på något sätt ungefär när ett val kan hållas?

Jag har inga egentliga synpunkter på det som står här, men bör det inte också vara en del av en svensk ståndpunkt att det krävs en hög grad av närvaro av valobservatörer så att valen givetvis är fria? Det varierar ju lite i den här regionen när det gäller graden av hur pass fria valen är och hur pass mycket de bidrar till att öka inkluderingen respektive att accelerera processer där länder så att säga slits i stycken.

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är helt korrekt. Och det jag sa var också att långsiktig stabilitet kräver genomförande av nationella val när de rätta förutsättningarna föreligger. Det är klart att än så länge är detta en del av en sådan process. Om det blir ett datum fastställt måste man också diskutera hur det ska genomföras så att vi kan vara säkra på att det blir demokratiska val, kvinnors deltagande och så vidare. Det här är absolut en viktig poäng, men det är kanske lite tidigt att nu ta upp den exakta utformningen av valen. Men det här är något som också Salamé jobbar mycket med, och det är självklart också vår utgångspunkt.

Anf. 21 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nästa dagordningspunkt är Centralafrikanska republiken.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi kommer att diskutera situationen i Centralafrikanska republiken och rådsslutsatser förväntas också antas. Diskussionen kommer att beröra det förvärrade säkerhetsläget i landet och EU:s engagemang.

Vi från regeringen ser ju att EU kan spela en särskild roll vad gäller stöd till säkerhetssektorreform i Centralafrikanska republiken. Här utgör EU:s träningsinsats, EUTM, en viktig del. Vi stöder också förslaget om att EUTM ska ha en civil komponent som ska fokusera på reform av i första hand polisen. Frågan kan bli föremål för formellt beslut i november.

EU bör verka för att den pågående fredsprocessen under Afrikanska unionens ledning ska erhålla fullt stöd av alla aktörer och bli mer inkluderande. Det är ju Afrikanska unionen som står i spetsen för insatserna just nu.

I förhandlingarna om rådsslutsatser har Sverige fått genomslag för att EU ska belysa vikten av kvinnors, ungdomars och civilsamhällets viktiga roll inom ramen för fredsprocessen. Tyvärr är det fortfarande nödvändigt att påpeka det och få in sådant språk i rådsslutsatserna. Det brukar ofta ankomma på oss att göra det.

Som alla förstår är det ett besvärligt läge i Centralafrikanska republiken. Traditionellt har vi inte jobbat så mycket med det landet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 23 ORDFÖRANDE:

Jag hoppas att ledamöterna har observerat detta. Det är också utdelat på borden. Om man går till Bankhallen kan man se vilka av oss som har hämtat ut de hemliga dokumenten på svenska.

Då finner jag sammanfattningsvis stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Venezuela diskuteras under lunchen. Trots att punkten räknas som informell vill jag ändå, som vanligt, informera nämnden. Det förväntas inga rådsslutsatser. Som jag ser det har vi tack och lov en gemensam svensk grundsyn.

Regeringen anser att den politiska situationen i Venezuela är oacceptabel. Likaså gäller det situationen för mänskliga rättigheter. Vi ser hur den humanitära situationen dagligen förvärras, och de regionala konsekvenserna blir alltmer påtagliga, framför allt för Colombia som förstas redan har en besvärlig och utmanande situation med genomförandet av fredsavtalet.

Sedan en längre tid tillbaka har Venezuela varit föremål för diskussion inom EU. I rådsslutsatserna från den 28 maj klargörs EU:s förväntningar på demokratiska val inklusive frisläppandet av politiska fångar som alltid är en principfråga för oss. Likaså gäller det respekt för mänskliga rättigheter och för humanitärt tillträde.

I november 2017 införde EU embargo mot vapen och annat material som kan användas i repressivt syfte. Det skedde mot bakgrund av ett försämrat rättsläge, bristande respekt för MR och urholkningen av demokratin i landet.

EU:s sanktioner utökades i januari med reserestriktioner och frysning av tillgångar för sju individer. I juni utökades sanktionslistan med ytterligare elva individer. Vid FAC avser vi att ta upp frågan om ytterligare listningar i ljuset av det förvärrade politiska läget.

Regeringen välkomnar en mer aktiv roll för EU. Vi anser att EU kan bistå befolkningen ytterligare med att lindra den svåra humanitära situationen, men också med stöd till grannländerna som har tagit emot miljoner flyktingar vid det här laget.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<initiativ till en kontaktgrupp som skulle ha som uppdrag att undersöka hur EU kan agera framöver för en politisk dialog. Också regionala aktörer skulle ingå i den gruppen. Vi tycker att det förslaget är värt att stödja. Att stödja inrättandet av en kontaktgrupp innebär ju inte att legitimera Maduroregimen, utan syftet är att hjälpa Venezuelas befolkning genom att söka politiska lösningar på konflikten.

Regeringen har drivit att EU ska verka för ett omedelbart frisläppande av politiska fångar. Det finns med i rådsslutsatserna från maj. Jag kommer att upprepa det. Det är viktigt i sig från ett MR-perspektiv, men det är också en förutsättning för att få till stånd en dialog mellan opposition och regim, att det ska vara möjligt så småningom.

Anf. 25 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för komplettering av ståndpunkterna med den muntliga föredragningen. Det här var också uppe för diskussion i utrikesutskottet i går när kabinetssekreteraren var där.

Till och börja med kan man konstatera att det som Hugo Chávez och Nicolás Maduro samt deras regimer nu har byggt upp under 20 år är en diktatur som driver Venezuela mot en statskollaps. Man talar om en inflation vid årets slut på 10 miljoner procent. Man har drivit 2–2 ½ miljon

invånare ut ur landet. Människor har tvingats lämna landet till följd av kaoset och förtrycket. Landet har i dag inte ens kapacitet att borra upp sin egen olja, trots att priset per fat är ungefär 80 dollar.

Det innebär att om man inför sanktioner mot till exempel oljeindustrin är dessa helt verkningslösa. Sanktioner mot Venezuela kan aldrig vara värre än regimens egen politik. Däremot bör ju sanktionerna fokuseras på eliten i landet och på dem som är politiskt ansvariga.

Det är bra att EU vidtar restriktiva åtgärder mot en del av de banditer som nu styr Venezuela och förstör landet. Denna lista bör dock kunna utvidgas avsevärt. Nu handlar det om några dussintal personer, men regimen, ledningen och förtryckarna är ju betydligt fler än så.

Jag noterar att man refererar till att det i omgångar skrivits upp fler personer. Sverige bör dock trycka på för att ännu fler skrivs upp, jag noterade att utrikesministern nämnde detta, och för att politiska fångar givetvis ska släppas – och då menar jag att släppa ut dem från fängelse, inte släppa ner dem från tionde våningen på polishuset, vilket skedde häromveckan.

Det bör också klargöras i ståndpunkten, men det är väl andemeningen, vilka som är ansvariga för detta, och det är den bolivarianska revolutionens förtrupp.

Det finns en sak som är viktig att klargöra när det gäller dialog.

Venezuela hade val 2016. Då vann oppositionen två tredjedelar av platserna i kongressen. Det ledde till att regimen byggde upp en skuggstruktur som man kallade konstitutionsförsamling och lade alla befogenheter där. På så sätt satte man kongressen helt ur funktion.

Om Europeiska unionen har som utgångspunkt att återuppta dialogen mellan regim och opposition innebär det i praktiken att EU, enligt vår uppfattning, accepterar att lagt kort ligger. Parlamentet är satt ur funktion och oppositionen fängslad eller driven ur landet, och då ska man ha en dialog.

Utgångsläget måste vara att EU för dialog med den legitima kraften i Venezuela, och det är tvåtredjedelsmajoriteten i den venezuelanska kongressen – inte Maduro eller de organ som har designats för att behålla förtrycket i landet.

Det måste därför tydligt in i ståndpunkten att dialogen och stödet från Europeiska unionen ska gå till dem som är folkvalda i den venezuelanska kongressen och till dem som söker demokrati och mänskliga fri- och rättigheter i Venezuela.

Det handlar om slutet på ståndpunkten och utrikesministrarnas muntliga redovisning vad gäller kontaktgruppen. Vi menar att det är otillräckligt att bara fokusera på >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<förslaget om dialog mellan regim och opposition. Man måste kräva att det parlament som är satt ut funktion ska få tillbaka sina befogenheter.

I en demokrati förs dialogen i parlamentet, inte i en påhittad grupp för att man har satt parlamentet ur spel. Det är något helt annat.

Anf. 26 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Jag ber att få instämma i det Fredrik Malm har anfört.

Vi ska vara klara över att situationen i Venezuela i grunden har en politisk bas. Det är ett politiskt haveri där man under decennier har

genomfört ett kommunistiskt system som sedan givetvis har fått konsekvenser för det ekonomiska systemet. I grunden måste man alltså angripa detta genom att betrakta det som ett politiskt haveri.

Jag välkomnar att ministern betonar stödet till grannländerna. Det bör inte bara vara av avhjäljande karaktär, det vill säga hantera de migrationsströmmar som uppstår när människor flyr från Venezuela, utan också bestå av insatser för att bevara demokratiska strukturer i grannländerna. Sydamerika är ett historiskt sett instabilt område, och när det väl börjar darra i ena änden av systemen riskerar det att påverka också de demokratiska strukturerna. Här finns det därför all anledning att göra många och goda insatser för att närområdet ska kunna bibehålla sina strukturer. Detta får inte bli en smitta som går över gränser.

Anf. 27 JOHAN HEDIN (C):

Även jag vill biträda Fredrik Malms hemställan om en något skarpare skrivning på området. Men jag håller också med om det som utrikesministern säger om att detta är mycket allvarligt.

Anf. 28 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för informationen.

Jag instämmer i det som Fredrik, Hans och Johan har sagt och vill förstärka det som sägs om ytterligare listningar av personer med att det även ska omfatta närstående till såväl Maduro som hans regim. Man måste utvidga till närstående, för ofta överförs många affärer på närstående.

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag anser inte att det finns någon oenighet i detta. Först och främst stöder vi ytterligare listning, och redan i dag gäller det personer runt Maduro >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi har hela listan här på personer med frysta tillgångar, personer med reseförbud och så vidare, och vi behöver diskutera vilka ytterligare namn som ska läggas till på denna lista.

Oppositionen är splittrad, så det är inte så lätt att peka ut exakt vilka i oppositionen man ska ha kontakt med. Men redan i förra diskussionen om Venezuela sa man att det är de demokratiskt valda man ska hålla kontakt med. Det är detta man utgår från.

Vår startpunkt är också humanitär, och vårt stöd går till grannländerna för att de ska kunna ta emot flyktingarna och hantera denna svåra situation och involveras. De har hittills haft en lite splittrad syn på detta; det har inte varit helt entydigt att de ska ta itu med det samlat och sätta press på Maduro. Men nu rör det sig i den riktningen, och vad de gör är viktigt.

Det blir inga rådsslutsatser nu, utan det är en informell diskussion. Men jag har ingen annan syn än vad ni har, och det är en stor styrka att vi har en gemensam svensk grundsyn på detta.

Anf. 30 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för svaret. I hög grad är vi överens vad gäller kravet på frisläppande av politiska fångar, att fler personer ska omfattas av de restriktiva åtgärderna och att det är den venezuelanska regimen som är ansvarig för att ha förstört sitt land.

När det gäller frågan om dialog är det i grund och botten så att dialog ska föras i kongressen i Venezuela. Men man har satt kongressen ur spel, fängslat oppositionsledarna och tvingat andra oppositionella ut ur landet. Sedan har man sagt att man vill föra en dialog men därefter kraschat den dialogen. När nu Europeiska unionen säger att det viktigaste är att dialogen upptas bör väl det fria och demokratiska Europa och Europasamarbetet fokusera på att denna dialog förs i det folkvalda venezuelanska parlamentet, alltså i landets kongress, och att detta återfår sina befogenheter och funktion.

Jag vet inte i vilket format >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<eller utrikesministern och svenska UD anser att dialogen ska föras. Ska den i förlängningen föras i besöksrummet på fängelset i Caracas? Det rimliga måste ju vara att det förs i plenisalen i landets kongress. Detta måste framgå av ståndpunkten för att vi ska kunna ställa oss bakom den.

Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi är i ett läge där det har föreslagits att det ska upprättas en kontaktgrupp. Vi är inte i ett läge där man säger exakt var man ska sitta eller hur man ska genomföra detta, utan man säger att det behövs en grupp som kan initiera samtal med oppositionen och se vilka förutsättningarna är för att hitta en politisk lösning och en politisk väg framåt.

Vi har ingen annan syn på detta än vad du har, Fredrik Malm, men det går inte att säga exakt hur man ska bära sig åt. Vår utgångspunkt är respekten för de demokratiskt valda, och vi vet att regimen är ansvarig. Vi har alltså ingen annan syn på det.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är alltså för tidigt att föreskriva exakt hur detta ska gå till. Förslaget är fortfarande på idéstadiet. Vi tycker dock att det måste bli verklighet, för om EU vill ha en roll bör man jobba på just detta sätt.

Anf. 32 FREDRIK MALM (L):

Vår uppfattning är inte att detta fortfarande är på idéstadiet. Vår uppfattning är att man har försökt med dialogspåret i två års tid, och det har inte lett någonstans – förutom till att fler människor har lämnat Venezuela, fler har satts i fängelse och parlamentet är satt ur funktion. Att fortsätta med dialogspåret är enbart något som stärker den venezuelanska regimen för att undslippa ett ingripande från omvärlden i slutänden.

Låt mig formulera det så här: Sverige bör göra gällande att EU inte kan acceptera att Venezuelas folkvalda parlament har satts ur funktion och att det är till det folkvalda parlamentet som EU bör stärka sin relation. Sverige bör på rådsmötet inte stödja en hållning där EU fokuserar på dialog mellan en illegal regim och en förföljd opposition, som därmed skulle legitimera Venezuelas regim.

Om regeringen ställer sig bakom denna synpunkt är vi överens, men gör man inte det anmäler vi avvikande mening.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Nämnden har tidigare haft en lång diskussion om bokstavsmandat, och vi ska inte hamna situationen att man måste säga saker exakt. Ni är alla

medvetna om denna diskussion och de slutsatser som har dragits. Jag vill bara skicka med det.

2018/19:4
11 oktober

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi har ingen annan syn, Fredrik, än att detta måste baseras på det folkvalda parlamentet och att stärka dess roll. Det är själva utgångspunkten för EU, och det är så vi alltid resonerar.

Denna kontaktgrupp finns inte än. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vår utgångspunkt är att Maduro är ansvarig för det som har skett i Venezuela. Vår startpunkt är respekten för valet, för oppositionen och för dem som försöker hitta en fredlig väg framåt. Men det är för tidigt att föreskriva exakt hur detta ska gå till. Först ska vi diskutera om vi ens ska ha en sådan här grupp och hur det i så fall ska gå till.

Vi har dock ingen annan syn på detta än den som du, Fredrik, ger uttryck för.

Anf. 35 FREDRIK MALM (L):

Är det korrekt uppfattat att regeringens uppfattning är att Sverige och EU inte kan acceptera att Venezuelas folkvalda kongress har satts ur funktion och att det är till detta organ Europeiska unionen ska stärka sin relation?

Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Låt mig upprepa vad som står i slutsatserna från maj: ”The EU reiterates the need for the recognition and respect of the role and independence of all democratically elected institutions, notably the National Assembly, the release of all political prisoners, the upholding of rule of law and human rights and fundamental freedoms.”

Det är själva startpunkten. Men exakt hur en process ska gå till så småningom är omöjligt att veta när vi inte ens har en grupp. Nu börjar vi med att fundera över om det är möjligt att tillsätta en EU-grupp som kan spela en sådan roll.

Anf. 37 FREDRIK MALM (L):

Avser då regeringen att driva det utrikesministern nyss läste upp som den centrala utgångspunkten för den >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< föreslagna kontaktgruppens arbete i Venezuela?

Anf. 38 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja, det är vår politik. Det är inte bara vår politik utan EU:s politik, och det är där vi måste starta. Hur får vi respekt för de demokratiskt valda och för parlamentet? Det är det vi måste utgå från, och vi betraktar Maduro och hans regering som ansvariga för utvecklingen som vi nu har sett i landet.

Anf. 39 FREDRIK MALM (L):

Då är vi väl klara med detta. Denna fråga lär komma upp också framöver, och då får vi utvärdera hur regeringen följer det jag uppfattar

som klart och tydligt uttryckt från EU-nämndens sida och om det finns majoritet för det som jag har sagt. Men det är vi väl överens om, så vi stannar där.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte noterat några avvikande meningar, utan jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Finns det något att säga under Övriga frågor, utrikesministern?

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag bara nämner detta, fru ordförande: Vi har fått information om att Ungern planerar att ta upp frågan om EU:s finansiering till civilsamhällesorganisationer. Man kan väl frukta det värsta, men låt oss se vad det betyder. Det vet vi inte ännu.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Då är vi klara för i dag. Tack så mycket!

Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för i dag!

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Vi börjar med återrapporten om det finns något att säga där.

Anf. 45 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Trevligt att se alla nya och gamla ledamöter i nämnden. Jag ber redan från början om ursäkt om jag ännu inte har lärt mig alla namn. Jag hoppas att ni har överseende med det.

När det gäller återrapporteringen har jag inget att tillägga utöver den rapport som riksdagen redan har fått.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för det.

Vi går vidare till punkt 3 på rådets dagordning, Den fleråriga budgetramen 2021–2027.

Anf. 47 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Den 2 maj 2018 presenterade kommissionen förslag till flerårig budgetram för perioden 2021–2027. Under våren och sommaren har samtliga sektorsförslag presenterats och tekniska genomgångar skett på rådsarbetsgruppsnivå. Övergripande diskussioner har skett i allmänna rådet i maj och september och på lunchen på allmänna rådets möte i juni.

Inför allmänna rådets möte den 16 oktober har behandlingen i rådet övergått från en analytisk fas till en förhandlingsfas. Ett första utkast till förhandlingsdokument, det som på EU-språk kallas förhandlingsbox, för delar av förslaget har nu börjat diskuteras på rådsarbetsgruppsnivå.

Syftet med utkastet till förhandlingsbox är att identifiera alla element och optioner inom respektive område i förslaget som bör finnas med i den fortsatta förhandlingen. Det handlar alltså snarare om att diskutera vad vi ska förhandla om än en reell förhandling om prioriteringar. Det är därför viktigt att förhandlingsboxen innehåller alternativ som vi, lite slarvigt uttryckt, både gillar och ogillar. Allt vi ska förhandla om behöver finnas med i boxen.

Ambitionen hos det österrikiska ordförandeskapet är att under hösten enas om vad det första utkastet till förhandlingsbox ska innehålla utan att precisera några siffror. Vid mötet på tisdag avser ordförandeskapet att ge en lägesuppdatering om pågående diskussioner om förhandlingsboxen.

Hittills har diskussionerna på rådsarbetsgruppsnivå fokuserat på rubrik 1 Inre marknad, innovation och digitalisering, rubrik 3 Naturresurser och miljö, rubrik 5 Försvar och säkerhet och rubrik 7 Administration samt på horisontella frågor.

Vi har förstått att ordförandeskapet inte planerar för en diskussion vid själva rådsmötet, men jag kommer att verka för att svenska intressen i

enlighet med det som tidigare förankrats i riksdagen återspeglas i den framtida förhandlingsboxen.

Eftersom det är flera nya ledamöter tänkte jag upprepa Sveriges fem övergripande målsättningar, som riksdagen har ställt sig bakom.

1. När Storbritanniens bidrag försvinner behöver budgeten minska med lika mycket. Regeringen vill därför sätta ett utgiftstak som inte överstiger 1 procent av EU:s bni.
2. Den svenska avgiften ska även hållas nere. Det vill regeringen främst göra genom att minska storleken på budgeten och värna den andel Sverige ska betala.
3. Regeringen vill se en modern budget med omprioriteringar till fördel för gemensamma åtgärder som säkerhet, migration, konkurrenskraft, forskning, miljö och klimatomställning. Detta ska ske genom minskade anslag för jordbruksstöd och strukturfonder.
4. Det ska även kosta att inte ta ansvar. Länder som inte tar sitt ansvar i migrationspolitiken eller inte respekterar gemensamma värden ska inte få tillgång till stöd från EU på samma sätt som i dag.
5. Regeringen vill se en mer effektiv kontroll av hur EU-medel används. Med en minskad budget blir det ännu viktigare att pengarna används på rätt sätt.

Fru ordförande! Om det blir en substansdiskussion om de specifika områden som hittills behandlats på rådsarbetsgruppsnivå tänker jag verka för att det tydligt ska framgå att excellenskriteriet ska vara styrande för fördelning av medel för forskning och innovation inom Horisont Europa och rubrik 1. Excellenskriteriet betyder att man inte delar upp hur mycket pengar som ska gå till olika länder utan helt enkelt att de forskare som är bäst får medel. Detta har tidigare förankrats i riksdagen. Vi kommer att trycka på vikten av excellens i forskningen för att EU ska fortsätta vara en stark och konkurrenskraftig aktör på världsmarknaden.

När det gäller rubrik 3, som i huvudsak omfattar den gemensamma jordbrukspolitiken, kommer jag att verka för att utkastet till förhandlingsboxen ska innehålla skrivningar om att jordbruksutgifterna ska minskas väsentligt. Samtidigt bör neddragningarna göras på ett sätt som säkerställer en effektiv jordbruks- och landsbygdspolitik och bidrar till en konkurrenskraftig och hållbar sektor samt till att gemensamma klimat- och miljömål nås.

Obligatorisk medfinansiering av direkt stöd är ett alternativ som Sverige ställer sig positivt till. Vi är samtidigt medvetna om att vi i princip är ensamma om att driva detta. På detta område finns det starka motstridiga intressen – 21 medlemsstater har gått ihop och motsätter sig kommissionens förslag till minskningar av jordbruksstödet. Dessa föreslagna minskningar av jordbruksstödet tycker vi är för små.

Rörande rubrik 5, som handlar om säkerhet och försvar, verkar regeringen för att den europeiska försvarsfonden ska etableras på ett sätt som ger svenska aktörer samma villkor som andra europeiska aktörer. Detta innefattar att alla europeiska företag ska kunna delta i programmet oavsett ägandeförhållanden och ha möjligheter till samarbete med

strategiska partner i tredjeland samt att urvalet till projektet sker baserat på meriter.

Om det blir en diskussion om rubrik 7 om administration kommer jag att framföra att EU:s administration tydligt och på medellång sikt ska minska med Storbritanniens andel. Jag kommer också att understryka att resurseffektiviteten i institutionernas arbete behöver öka.

Vidare kommer jag att betona vikten av att alla delar av budgeten ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa en modern och effektiv budgetram. Vi har fått in vissa skrivningar om detta i boxen, men eftersom vi är ganska ensamma om att lyfta fram denna fråga är det angeläget att påminna om hur viktigt det är.

Anf. 48 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag delar regeringens ståndpunkt i fråga om de fem övergripande målsättningarna. Det är förvisso ingenting nytt.

När vi fick information i finansutskottet för någon vecka sedan ställde vi frågor om egna medel. Det gjorde också Karin Enström när frågan var uppe här på septembermötet. Men det har på något vis fallit bort vad vi tycker, så jag vill ha det bekräftat. Jag tycker att det är viktigt därför att i den lägesrapport som vi har fått – jag tror i och för sig att det kom en uppdatering i natt, men den har jag inte läst – finns ett helt avsnitt om detta med own resources. Jag vill veta vad regeringen har för strategi och vad man tänker föra fram ifall detta tas upp i boxen eller boxarna. Det är ju känt att vi är mycket tveksamma till att ge några nya befogenheter i fråga om till exempel skattemedel. Det vore som sagt bra om regeringen speglade även det som tas upp i lägesrapporten. Vad tänker man i så fall föra fram om detta?

Det talades om 21 medlemsstater som har slutit sig samman. Men när det gäller detta med egna medel, finns det någon strategi eller några allianser som har samma uppfattning som Sverige i den frågan?

Anf. 49 JENS HOLM (V):

Det här är ju en långtidsbudget, så självklart finns det mängder med saker i ett sådant förslag som man inte är anhängare av.

Det gäller till exempel rubrik 5 om europeisk säkerhetspolitik och en europeisk försvarsfond. Vi har sagt tidigare från Vänsterpartiets sida att vi inte vill ha någon europeisk försvarsfond och att vi inte vill att EU utvecklar ett gemensamt försvar, som vi anser att man håller på att göra.

Vad gäller den svenska positionen och de svenska prioriteringarna tycker vi att de är bra. Vi tycker också att det är bra att ha ett genomgående jämställdhetsperspektiv som ett raster över alla dessa prioriteringar. Det är med anledning av det som jag skulle vilja göra ett medskick till ministern.

Ministern säger att excellenskriteriet ska vara genomgående vad gäller anslag till forskning inom ramen för Horisont Europa. Utvärderingarna visar att när man ensidigt betonar excellens är det manliga professorer som får den största delen av medlen. Det hamnar i konflikt med det här jämställdhetsperspektivet, så jag tror att excellenskriteriet måste kompletteras med ett jämställdhetsperspektiv där man mer aktivt prioriterar kvinnliga forskare så att den här obalansen som råder nu rättas till.

Jag skulle vilja höra ministrernas kommentar på just det.

Anf. 50 MARTIN KINNUNEN (SD):

Från Sverigedemokraternas sida tycker vi ändå att det är positivt att regeringen är tydlig med att budgeten måste minska och att man ska ta vara på svenska intressen.

Jag undrar lite, på samma spår, när det gäller egna medel varför det inte är en del av prioriteringarna hos regeringen att föra fram just att vi motsätter oss detta.

Jag undrar också en annan sak. På punkt 2 står det att regeringen vill minska Sveriges avgift genom att främst minska budgeten och värna den andel som Sverige ska betala. Hur tänker man sig i övrigt att kunna göra detta, eftersom det står att det är främst och inte enbart? Handlar det om att man öppnar för egna medel som delfinansiering till budgeten också eller att man är öppen för att stödja det inom ramen för förhandlingen?

Det är oroande att många länder har gått ihop och inte vill minska jordbruksbudgeten, och jag undrar om det finns någon strategi för hur man kan minska budgeten i övrigt om tillräckligt många länder blockerar detta? Det är också en tanke som slår mig.

Anf. 51 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jordbrukspolitiken är ju ett sådant område som är helt centralt för möjligheten att nå framgång i Sveriges övergripande prioritering att hålla nere budgetens totala omfång. Därför är det oroväckande att få den här rapporten om att 21 länder har slutit sig samman och motsätter sig en minskad jordbruksbudget. Är det en minskad jordbruksbudget över huvud taget, eller är det ytterligare minskningar jämfört med kommissionens förslag som man motsätter sig?

Framför allt är jag nyfiken på att höra hur regeringen har arbetat och arbetar framåt för att försöka ge en motkraft i den här diskussionen. Det kan ju knappast ha kommit som en överraskning för regeringen att det finns starka krafter inom den europeiska familjen som inte vill reformera jordbrukspolitiken i grunden. Jag utgår från att regeringen måste ha jobbat strategiskt långsiktigt för att försöka få till alianser med andra länder för att försöka reformera jordbrukspolitiken även om vi nu har förlorat en viktig allierad i Storbritannien i just den frågan.

Sedan handlar jordbrukspolitik naturligtvis om att få ut mer bang for the buck. Jag är helt övertygad om att vi kan leverera mycket mer med de medel som finns där i form av miljönytta och bättre konkurrenskraft för det europeiska jordbruket och inte minst för det svenska. De här detaljerna får vi väl återkomma till i diskussionen med statsrådet Bucht.

Anf. 52 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag börjar med Jessika Roswalls fråga. Den var uppe på förra EU-nämnden. Vi hade en lång diskussion om egna medel, och din partikamrat tog upp frågan då. Jag meddelade då att den standpunkt som tidigare är förankrad är den som fortfarande gäller. Vi är emot egna medel. Jag tog också upp det som vi kom överens om på förra EU-nämnden att jag skulle göra. Det gjorde jag alltså, och det är inget som har ändrats i den frågan.

Boxen innefattar inte några egna medel. Samtidigt kan man säga att det finns ett visst mått av egna medel, för en del av tullavgifterna går ju till EU. Det är alltså inte så som Martin Kinnunen sa att man öppnar för egna medel – det finns redan egna medel – utan det här handlar om att man ska ha mer egna medel, och det är vi tydligt emot.

Strategierna för det är precis som med alla andra strategier att diskutera med de andra länderna och försöka argumentera för varför vi inte tycker att det är bra. Det som vi tar upp är inte pengarna i sig, utan det är att det blir en skillnad i hur rådets, kommissionens och parlamentets, det vill säga institutionernas, makt kan förändras om man tar mer egna medel. Det är en argumentation som flera tycker är väsentligare än att man får in mer pengar, för då handlar det ju om en annan sak.

När det gäller frågorna från Jens Holm tackar jag för stödet för den svenska positionen. När det gäller jämställdhetsperspektivet har vi tagit upp just den fråga som du har om forskare. Det finns en liten ljuspunkt: På det informella handelsministermötet nyligen var man från Litauen väldigt aktiv och ville ha ett jämställdhetsperspektiv och så vidare i EU-frågan. Sakta, sakta blir det alltså ändå några fler länder som också ser detta. Det här med forskare är alltså en sak som vi har tagit in. Vi har fått generella skrivningar, men vi försöker nu få in det på varje område, och där ligger det fast.

Jag svarade på frågan från Martin Kinnunen om egna medel. När det gäller hur strategin ser ut är den just att vi försöker ta ett land i taget och ge dem vår argumentation om varför det är så viktigt att kommissionen inte får en massa mer pengar att röra sig med utan att vi andra har möjlighet att påverka genom budgeten.

I parlamentet är man öppen för det här med egna medel, och diskussioner måste också föras med parlamentarikerna.

När det gäller frågan från Johan Hultberg om CAP kan jag säga att det är oroväckande, men det som har hänt de senaste åren är att det har gått ned från 50 procent till nu under 40 procent. De här länderna vill inte att man ska minska det mer, men det är ingen vad jag vet som vill ha en ökning. När det är i boxen är det ännu inte några siffror, utan det är bara vad man ska ha. Det är ingen som har uttryckt att man vill ha en ökning av kommissionens förslag som innebär en minskning på ungefär 5 procent. Vi tycker att det är alldeles för lite.

Jag har diskuterat det här med till exempel Frankrike och Tyskland – dem måste man ju alltid möta bilateralt – och det pågår också, inte minst när det gäller Irland, en positionering som vi redan nu kan se och som innebär att vissa länder tycker att man inte längre behöver sammanhållningspolitiken för att man har kommit upp så högt och kan minska den.

Men då säger andra att vi behöver sammanhållningspolitiken, men vi stöder er i jordbrukspolitiken om ni stöder oss i sammanhållningspolitiken. Det har jag hört från de enskilda länderna när jag har haft bilaterala möten, och det är mycket svårare, så det gäller för oss att hela tiden vara så aktiva vi kan.

Jag har tidigare sagt att allt stöd man kan få från partigrupper i parlamentet hjälper Sveriges position när det gäller att föra fram att det inte är modernt att lägga så mycket pengar på de här delarna.

Strategin är alltså att både ta upp det i mötena men också att ”pinpointa” enskilda länder för det här. Men det är inte lätt.

Anf. 53 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Tack, statsrådet, för svaret! Min poäng var just att jag vet att det har tagits upp flera gånger och senast av Karin Enström. Eftersom vi har fått en ny lägesrapport där det finns ett helt avsnitt om egna medel hade det varit klädsamt om statsrådet också hade tagit upp det antingen skriftligen eller muntligen, för man gick ju igenom så många andra delar. Men då förstår jag det som att ifall det kommer upp är det regeringens avsikt att hålla fast vid den tidigare inställningen om egna medel.

Anf. 54 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi nöjer oss med svaret rörande egna medel. Eftersom det bygger på en tidigare ståndpunkt behöver det nödvändigtvis inte finnas här, utan då kan vi lita på att det ligger fast.

Vi vill ändå anmäla en avvikande mening, men den rör punkt 4, som just handlar om gemensam migrationspolitik och ansvar och sådant. Vår ståndpunkt är ju känd sedan tidigare – vi tycker att länderna själva ska ta ansvar för sin migrationspolitik och att EU ska fokusera på gränsskydd, vilket då också minskar behovet av olika omfördelningsmekanismer och så kallat ansvarstagande vad gäller migrationspolitik inom EU.

Anf. 55 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning men med en avvikande mening, som tidigare, från Sverigedemokraterna. Är det rätt uppfattat?

Anf. 56 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ja, det är en avvikande mening. Det blir tydligt när man spaltar upp det i de här punkterna. Regeringen har angivit fem olika prioriteringar, och vi avviker på punkt 4 som vi tycker kan strykas.

Anf. 57 ORDFÖRANDE:

Det finns alltså stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4 om förberedelser inför Europeiska rådet.

Anf. 58 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Europeiska rådet träffas som ni vet den 18 oktober, och allmänna rådet kommer att diskutera ett utkast till slutsatser. På dagordningen står migration, inre säkerhet och externa relationer. Därtill har det efter att den kommenterade dagordningen delgavs nämnden tillkommit en fråga, nämligen ett informellt eurotoppmöte i inkluderande format – det betyder att även Sverige kan delta – som kommer att äga rum över lunch på torsdagen.

Fru ordförande! När det gäller migrationen väntas stats- och regeringscheferna följa upp genomförandet av de slutsatser som man enades om i juni. Slutsatserna tar upp vikten av att samarbeta med

ursprungsländer och transitländer. Det handlar inte minst om att motverka grundorsakerna till irreguljär migration.

Europeiska rådet förväntas uppmana rådet och Europaparlamentet att prioritera arbetet med återvändandedirektivet, asylbyrå och förordningen om europeisk gräns- och kustbevakning. Vi kommer att få skäl att återkomma till dessa frågor när förhandlingarna om dem fortskrider, men från svensk sida ser vi det som viktigt och angeläget med åtgärder som både förbättrar återvändandet och förslag om hur kontrollen av yttre gräns kan stärkas. Avseende den europeiska gräns- och kustbevakningen är det dock viktigt att avvägningen mellan medlemsstaternas kompetens och EU:s överstatlighet behålls.

Vi välkomnar även kommissionens förslag om att stärka asylbyråns kapacitet. Det praktiska samarbetet på asylområdet måste överlag förbättras inom EU. Härutöver förväntas även Europeiska rådet betona att arbetet med reformen av asylsystemet måste fortsätta. För svensk del handlar det här om att hitta rätt balans mellan ansvar och solidaritet och om att respektera rätten att söka asyl och internationella åtaganden.

Fru ordförande! Nästa punkt på dagordningen handlar om inre säkerhet. Dessa frågor har förberetts genom den diskussion som stats- och regeringscheferna hade inom ramen för den så kallade ledaragendan vid sitt informella toppmöte i Salzburg tidigare i höst. Statsministern samrådde med nämnden inför det mötet. Europeiska rådet förväntas nu uppmana till åtgärder och framsteg i pågående förhandlingar på en rad områden. Som framgår av utkastet till slutsatser rör det bland annat cybersäkerhet, stärkt civilskyddsmekanism inom EU, bekämpning av desinformation, åtgärder för snabbare tillgång till elektroniska uppgifter i brottsutredningar och bekämpning av spridning av terrorisminnehåll online.

Många av förslagen förhandlas för närvarande i rådet, och regeringen har löpande förankrat den svenska ståndpunkten inför dessa förhandlingar. Nämnden fick en utförlig redovisning av många av förslagen vid förra veckans samråd inför RIF-rådet. Sverige har kunnat välkomna syftet med många av de aktuella initiativen och är aktivt i förhandlingarna. Av särskild vikt är det att säkerställa att förslagen är proportionerliga, kostnadseffektiva och förenliga med svensk grundlag.

Fru ordförande! Den tredje punkten på dagordningen rör aktuella frågor i EU:s externa relationer. Det är alljämt oklart vilka frågor som kommer att avhandlas under denna rubrik, men bilden lär klarna efter utrikesministrarnas möte nu på måndag.

Som jag nämnde inledningsvis har det tillkommit ett informellt eurotoppmöte i inkluderande format, det vill säga med EU-27, på lunchen på torsdag. Där ska fördjupning av EMU diskuteras.

Eurotoppmötet väntas följa upp det arbete som gjorts på teknisk nivå och i eurogruppen. Inga beslut kommer att fattas. Beslut kan bli aktuella vid eurotoppmötet i december.

Den diskussion som nu ska äga rum väntas handla om arbetet med att reformera euroländernas stödmekanism ESM, den europeiska stabilitetsmekanismen, och om att eventuellt inrätta en finanspolitisk stabiliseringsmekanism på EU-nivå.

Det finns bred samsyn i finansutskottet bakom de svenska ståndpunkterna om EMU-fördjupningen. Finansministern överlade i april och har gett information till EU-nämnden vid flera tillfällen.

Anf. 59 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Det är ju en diger agenda, och vi kommer att återkomma med ett samråd med statsministern nästa vecka. Jag kommer därför att vara kortfattad här.

När det gäller migration blir det, som jag uppfattar det, ett sätt att se hur långt man har kommit på de olika områdena. Vi har väl inte sett att det riktigt har lossnat i Dublinfrågan och vad gäller de sju rättsakterna. Mycket har hänt inom de olika rättsakterna, men kan ministern på något sätt bekräfta att det inte kommer att ha lossnat helt och hållet? Om allt inte är löst är det inte löst. Det tycks fortfarande vara rådets uppfattning att man vill ha hela paketet klart.

Kommer ni att diskutera landstigningsplattformar mer, eller är det den information som kommer att komma från RIF-rådet till Europeiska rådet?

Jag vill också ta upp frågan om att betona vikten av att man kommer vidare, inte minst kopplat till den diskussion som vi hade tidigare med utrikesministern om de dödliga vägarna på Medelhavet.

Min andra fråga gäller mer att understryka vikten av det som vi har samrått om här i nämnden rörande inre säkerhet. Cyberfrågor och förslaget om att kunna ta bort terrorismuppmanande innehåll på internet är viktigt, men det måste naturligtvis ske i enlighet med de rättigheter och grundlagar som vi har i Sverige. Det kanske inte fungerar att göra detta på en timme, vilket Juncker hade som målsättning. Finns det någon kommentar till det?

Jag har också förstått det som att det i detta även finns inlagt förslag om e-bevis. Statsrådet tog upp det, och jag uppfattar att det kopplas till respekten för att kunna värna den svenska grundlagen när det gäller yttrandefrihet, meddelarskydd och den typ av efterforskningsskydd som finns.

Anf. 60 JENS HOLM (V):

Nu är detta en diskussionspunkt inför överläggningen med statsministern, men jag vill hänvisa till de två avvikande meningar som vi har redovisat tidigare.

Den ena rör migrationsområdet, där vi tycker att EU alltför ensidigt fokuserar på att hålla människor borta i stället för att ta ansvar för denna problematik.

Den andra avvikande meningen rör det som Karin Enström var inne på avslutningsvis om inre säkerhet. Vi anser att frågan om elektroniska bevis är alldeles för dåligt genomtänkt och kan få helt oproportionerligt negativa konsekvenser för till exempel journalisters arbete och meddelandefriheten. Även i ljuset av att datalagringsdirektivet har underkänts av EU-domstolen tycker vi att tajmningen är dålig för att gå fram med detta.

Anf. 61 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi har inte så mycket att invända mot detta utkast till rådsslutsatser. Som vi har klargjort tidigare stöder vi dock inte genomförandet av ett gemensamt asylsystem, så vår avvikande mening vad gäller det ligger fast.

Anf. 62 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag börjar med Karin Enströms andra fråga, som gällde den inre säkerheten och specifikt hur viktigt det är att vi följer grundlagen.

Här finns framför allt två rättsliga utmaningar. Den första gäller att vi i Sverige har ett särskilt skydd genom yttrandefrihetsgrundlagen. Grundlagsskyddet gäller för hemsidor som har utgivningsbevis. Skyddet enligt yttrandefrihetsgrundlagen innebär bland annat att myndigheter inte får förhandsgranska eller försvåra publicering av innehåll på hemsidan. Ingripande med anledning av innehållet i en publicering som skyddas av denna lag får bara ske på ett sätt som anges i grundlagen, och det finns inga möjligheter för myndigheter att stänga ned en hemsida.

Den andra utmaningen handlar om det terrorisminnehåll som ska kunna tas bort. Det ska enbart vara sådant som är straffbart. Förslagets definition av terrorisminnehåll är dock bredare än de straffbara yttringarna. Detta innebär en begränsning av yttrandefriheten som enligt regeringens uppfattning inte är riktig.

När det gäller frågan om migrationen skulle jag vilja be att Erik Kiesow svarar på den.

Anf. 63 Ämnesrådet ERIK KIESOW:

Frågan gällde hur långt arbetet var framskridet och om man betraktar detta som en helhet. Det är ju inget paket i riktig bemärkelse, men frågorna hanteras gemensamt. Det är så förhandlingarna drivs.

Det stämmer att det finns utestående frågor kvar på Dublinförordningen, och det kommer bara att bli en avrapportering vid mötet.

Anf. 64 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag noterar både Jens Holms och Martin Kinnunens avvikande meningar.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt att det finns två avvikande meningar, en från Vänsterpartiet och en oliklydande från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Uppföljning av Europeiska rådet.

Anf. 66 Statsrådet ANN LINDE (S):

Allmänna rådet har till uppgift att följa upp tidigare möten i Europeiska rådet. Som regeringen tidigare har pekat på anser vi att arbetet med stärkt uppföljning av slutsatser skapar förutsättningar för ett bättre och snabbare genomförande av gjorda överenskommelser. Något underlag om uppföljning av tidigare möten i Europeiska rådet finns ännu inte.

Detta är en informationspunkt, så någon diskussion är inte att vänta.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för denna information.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, som också handlar om information om jag förstår det hela rätt.

Anf. 68 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Denna punkt handlar om rättsstatens principer i Polen och om artikel 7.1 i EU-fördraget.

Som nämnden känner till aktiverade kommissionen den 20 december förra året artikel 7.1 i EU-fördraget med anledning av den oroväckande utveckling för rättsstatens principer som vi ser i Polen. Detta är en fråga som vi har diskuterat djupt och länge i EU-nämnden vid flera tillfällen.

Kommissionen menade att effekterna av de många lagar som hade antagits under två års tid utsatte rättsväsendets oberoende och maktindelningen i Polen för allvarliga risker. Sedan dess har en dialog mellan den polska regeringen och kommissionen pågått, och Polen har genomfört vissa lagändringar för att efterkomma kommissionens rekommendationer. Under året har kommissionen vid upprepade tillfällen uppdaterat rådet om utfallet av dialogen med den polska regeringen.

Vid allmänna rådets möte i maj välkomnade kommissionen de lagändringar som har genomförts. Samtidigt framhöll kommissionen att det inte var tillräckligt för att avskrika risken för ett systematiskt hot mot rättsstatens principer i Polen. Med anledning av detta hölls utfrågningar av Polen vid allmänna rådets möten i juli och september.

Vid allmänna rådets möte nästa vecka kommer kommissionen att ge en uppdatering om läget. Det handlar alltså bara om en informationspunkt; ingen diskussion förutses.

Om det mot förmodan skulle uppstå en diskussion kommer jag även fortsättningsvis att vara tydlig med att EU:s grundläggande värden inte är förhandlingsbara och att samtliga medlemsstater måste leva upp till EU:s rättsliga principer och åtaganden. Respekt för EU:s värden är kittet som håller unionen samman, och det är en förutsättning för ett fungerande samarbete inom unionen och för det ömsesidiga förtroendet för varandras rättssystem.

EU kan bara agera med trovärdighet för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i andra delar av världen om vi själva lever upp till dessa principer.

Anf. 69 MARTIN KINNUNEN (SD):

Nu är detta bara en informationspunkt, men vi har haft en avvikande mening sedan tidigare. Den står vi fast vid, även om den kanske inte lämnas vid en informationspunkt.

Vi tycker också att det framstår lite som att Sverige kastar sten i glashus. Sverige har domartillsättning som görs av regeringen. Sverige saknar konstitutionsdomstol och har i stället ett konstitutionsutskott som är fullständigt politiserat samt ett lagråd som regeringen vid ett flertal tillfällen har struntat i, varför vi tycker att det vore klädsamt om man backade i denna fråga.

Vi tycker som sagt att detta är inre angelägenheter. Polen har inte passerat gränsen vad gäller rättsstatens oberoende, funktionssätt, grundläggande värden och så vidare.

Anf. 70 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag vill svara Martin Kinnunen om sten i glashus.

Varje land har rätt att ha vilket rättssystem man vill. Man kan ha eller inte ha förvaltningsdomstol. Man kan låta regering, riksdag, domarnämnd

eller någonting annat utse domare. Det är inte detta som är problemet när det gäller artikel 7-förfarandet mot Polen, utan det är de sammantagna effekterna av alla de förslag som har lagts fram som gör att systemet politiseras.

Bedömningen – inte bara från Sverige utan även utifrån – är att det system som Sverige har tydligt skiljer på rättsstatens oberoende och politiken. Sveriges domarsystem och rättssystem är inte politiserat, och det är detta som gör att man kan ha olika sätt. Det gäller att se det sammantagna.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna, om det mot förmodan skulle bli diskussion.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7.

Anf. 72 Statsrådet ANN LINDE (S):

Som nämnden känner till har Europaparlamentet röstat om att aktivera ett artikel 7-förfarande även mot Ungern, och rådet kommer därmed att behandla denna fråga framöver.

Anledningen till att Europaparlamentet har aktiverat förfarandet är att parlamentet menar att det finns en klar risk att Ungern åsidosätter EU:s grundläggande värderingar.

På allmänna rådets möte nästa vecka kommer det österrikiska ordförandeskapet att informera om hur de efter diskussioner med Europaparlamentet och rådets rättstjänst ser på den fortsatta processen. Det är ju första gången som detta sker.

Liksom för dagordningspunkten om rättsstatens principer i Polen är också denna punkt enbart för information. Om det ändå skulle bli en diskussion kommer jag att vara tydlig med att regeringen ser med oro på utvecklingen även i Ungern utifrån samma grund som jag just redogjorde för när det gäller behandlingen av artikel 7-förfarandet mot Polen.

Regeringen kommer att få anledning att återkomma till denna fråga inför den fortsatta behandlingen i allmänna rådet.

Anf. 73 MARTIN KINNUNEN (SD):

Om det blir en diskussion vill jag tydliggöra att vi har en avvikande mening sedan tidigare som vi står fast vid.

Anf. 74 JOHAN HEDIN (C):

Jag ber om ursäkt, men jag vill få det tydligt: Vad är Sveriges position när det gäller artikel 7-förfarandet mot Ungern?

Anf. 75 ROBERT HALEF (KD):

Fru ordförande! Tack, ministern, för informationen! Vi har två olika utskick framför oss. I den första, som vi fick inför mötet i utrikesutskottet, står det något om att Ungern inte lever upp till mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och så vidare.

Jag skulle vilja ha lite mer konkret förklarat på vilket sätt Ungern bryter mot mänskliga rättigheter. I det utskick som vi fått utdelat här på bordet

står det dessutom att man inte respekterar religionsfrihet och föreningsfrihet. Jag skulle uppskatta att få höra lite mer konkret på vilket sätt man kränker dessa rättigheter så att vi vet vad vi talar om.

Anf. 76 ORDFÖRANDE:

Informationspunkten handlar om underlaget för Europaparlamentets resolution. Alla vi andra har inte sett de handlingar i utrikesutskottet som Robert Halef hänvisar till, och det är inte dessa vi tar upp här. Jag antar att informationspunkten handlar om den kritik som Europaparlamentet har framfört i den resolution som fanns med i utskick nr 2 till nämnden – bara så att vi vet vad vi talar om.

Anf. 77 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det är som sagt första gången som parlamentet aktiverar artikel 7. Den här gången ska vi få information om hur den ska behandlas. Det är man inte riktigt klar över, och jag hoppas att vi kommer att få mer klarhet på tisdag. Man kan till exempel behandla den rapport man har från parlamentet. Men det skulle också kunna vara så att kommissionen bestämmer sig för att utifrån rapporten från parlamentet göra en rapport, precis som de har gjort när det gäller Polen. Sedan får rådet ta den rapporten. Vi vet inte nu var de har landat och hur de kommer att göra, men det hoppas jag att vi får besked om på tisdag.

Om det kommer upp någonting som Johan Hedin tog upp i sin fråga kommer jag att säga det som jag sa i inledningsanförandet, att vi är väldigt oroliga för vad som händer och tar det på allvar. Vi menar att man måste följa rättsstatens principer, demokrati och mänskliga rättigheter. Nu tror jag inte att detta kommer att vara så detaljerat den här gången, eftersom vi inte vet exakt hur kommissionen gör. När det gäller Polen har de gjort just den del som rör rättsstatens principer. Men när det gäller Ungern är det också andra delar.

Jag har mycket information om Ungern, men jag vet inte om jag tolkar ordföranden rätt att vi inte ska gå in på alla detaljer i de olika delar som har varit i utrikesutskottet. Jag har mycket information som jag kan delge när det gäller alla delar om Ungern, men ni får avgöra om jag ska göra det.

Anf. 78 ORDFÖRANDE:

Det är i så fall om statsrådet känner att det finns ett behov av att ha en svensk ståndpunkt vid mötet som inkluderar alla de här aspekterna och om ni i det här läget är redo för det. Det finns ju massor av information som vi kan ta del av i alla frågor. Men frågan här är om du behöver ett mandat för att föra fram en svensk ståndpunkt i de här delarna. Ni får begära ordet om ni tycker att det ska vara på något annat sätt.

Anf. 79 ROBERT HALEF (KD):

Fru ordförande! Det är inte någon ståndpunkt jag är ute efter utan lite mer information om texten som vi har framför oss, att man ska aktivera artikel 7 om Ungern, och som är underlaget för den diskussion som ni ska föra. Det står så här: ”Bland annat har Europaparlamentet uttryckt oro vad gäller rättsväsendets oberoende, korruption, religionsfrihet, föreningsfrihet, yttrandefrihet m.m.”

Det vore bra att få veta konkret på vilket sätt Ungerns agerande i dag strider mot dessa rättigheter, så att vi vet ungefär hur diskussionen ska föras från svensk sida.

2018/19:4
11 oktober

Anf. 80 Statsrådet ANN LINDE (S):

Då hänvisar jag till Europaparlamentets rapport. Där står det varför man har gjort detta. Jag tycker inte att jag bör gå in på hela rapporten här i nämnden. Anledningen till Artikel 7-förfarandet är ju den rapport som finns för alla att läsa på nätet. Sedan kommer de att redogöra för formalian och vad kommissionen kommer att göra.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens här redovisade inriktning, om det skulle blir en diskussion på den här punkten, men en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Finns det något att säga under punkten Övriga frågor?

Anf. 82 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag vill bara informera nämnden om att det kommer att hållas en informell ministerlunch om MFF.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för den informationen!

§ 3 Allmänna frågor (art. 50)

Statsrådet Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor art. 50 den 18 september 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor art. 50 den 16 oktober 2018

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Finns det något att säga om återrapporten?

Anf. 85 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Regeringen har inget att tillägga utöver den skriftliga rapport som nämnden tagit del av.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till information och samråd inför mötet den 16 oktober.

Anf. 87 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Allmänna rådet ska i artikel 50-krets förbereda toppmötet den 17–18 oktober i den del som avser brexitförhandlingarna. Utgångspunkten blir, som vanligt, att chefsförhandlare Barnier redogör för förhandlingsläget.

På dagordningen för allmänna rådet står också utkast till utträdesavtal och utkast till gemensam politisk deklaration om den framtida relationen. Dessa texter har ännu inte skickats ut till medlemsstaterna.

För de ledamöter som är nya i EU-nämnden, och som kanske inte följt brexitförhandlingarna på nära håll, kan jag påminna om att vi befinner oss i slutskedet av förhandlingen om utträdesavtalet. Cirka 90 procent av detta är överenskommet, enligt den senaste rapporteringen från våra förhandlare. Dessa stängda delar ligger i linje med de riktlinjer som Europeiska rådet har antagit. Vi tycker att det är ett mycket bra resultat, inte minst i delarna om medborgarnas rättigheter och den ekonomiska överenskommelsen.

Senast jag var här för att diskutera brexit, inför allmänna rådet i september, informerade jag nämnden om ett svårt förhandlingsläge. Den bedömningen ligger fast.

I termer av konkreta förhandlingsframsteg har det inte hänt så mycket sedan dess. En temperaturmätning av brexitförhandlingarna skedde vid det informella toppmötet i Salzburg den 19–20 september. Det mediala efterspelet från det mötet kom att präglas av en negativ bild och ett högt tonläge. Det är dock viktigt att påpeka att Salzburg inte ändrade någonting alls i sak. Fokus låg på den framtida varuhandeln, som diskuterats sedan juli då man i Chequersöverenskommelsen – Chequers är den brittiska motsvarigheten till Harpsund – kom överens om de brittiska delarna i förhandlingarna och om den brittiska så kallade vitboken. Därefter har det varit paus i förhandlingarna.

Vi har kunnat följa de partikonferenser som har hållits i Storbritannien. Inget av partierna ändrade sina grundläggande hållningar. Det är intressant att Labour nu öppnat för att driva en så kallad people's vote om

förhandlingsresultatet enligt dem skulle vara undermåligt. Men i första hand vill de ha ett nyval.

Premiärminister May blev inte allvarligt utmanad vid konferensen. Hon underströk vikten av enighet för att kunna genomföra brexitprojektet och aviserade med enfaset att en folkomröstning, så kallad people's vote, har man redan haft.

Fru ordförande! Tekniska förhandlingssamtal återupptogs förra veckan. Vi räknar med att Barnier och brexitminister Dominic Raab träffas i början av nästa vecka.

Under den senaste veckan har positiva signaler börjat höras från våra förhandlare. Det förefaller finnas beredskap från brittiskt håll att sakförhandla om återstående delar i avtalet om utträdet. Storbritannien signalerar steg för att komma framåt i den irländska frågan, och ett förslag till reservlösning har annonserats. Att detta kan omsättas i konkreta förhandlingsframsteg är mycket efterlängtat.

Förhandlingarna är nu inne i en mycket intensiv fas och är inriktade på att nå tydliga framsteg vid Europeiska rådet nästa vecka. Vi får se vart det för oss. Om framsteg görs i kvarvarande utträdesfrågor, framför allt Irlandsfrågan men också förvaltningen av avtalet inklusive tvistlösning, kan det tänkas att våra förhandlare låter cirkulera ett uppdaterat utkast till avtal.

Fru ordförande! Parallellt med utträdesfrågorna pågår diskussioner om den gemensamma politiska förklaringen om den framtida förbindelsen. Denna är tänkt att antas i samband med utträdesavtalet. Från EU är inriktningen att i ett första skede inför stats- och regeringschefernas möte nästa vecka förbereda en första annoterad stomma till den gemensamma framtidsdeklarationen. Denna har ännu inte cirkulerats till medlemsstaterna.

Fru ordförande! Där vi befinner oss en vecka före toppmötet, där tanken var att förhandlingarna skulle slutföras, hoppas vi att vi på det mötet ska kunna konstatera betydande framsteg som innebär ett kliv närmare en överenskommelse och därmed ett ordnat utträde. Om så sker finns det planer på att sammankalla ett extra toppmöte i november. Samråd med nämnden inför toppmötet nästa vecka äger rum i sedvanlig ordning.

Slutligen vill jag uppdatera nämnden om förberedelsearbetet för det brittiska utträdet. Detta måste nu inriktas på beredskapshandling och beredskapsplanering för eventuell allvarliga konsekvenser av en no deal. Det brittiska utträdet ligger bara fem månader bort, och dessa frågor flyttas hela tiden upp på dagordningen.

Som jag understrukit här flera gånger tidigare kan vi inte ignorera risken för ett avtalslöst utträde. Vi måste samtidigt i alla lägen understryka vilket dåligt utfall det vore för alla inblandade. Förhandlingsparterna har ett gemensamt ansvar för att undvika detta.

Arbetet i Regeringskansliet handlar om att identifiera de områden och frågor som kan behöva hanteras för att möta allvarliga konsekvenser av en no deal och gå igenom all lagstiftning som kan behöva revideras. Ansvaret är att se till att alla intressenter kan hålla sig informerade. Det är mycket viktigt att lyfta fram.

Regeringen bidrar också aktivt till det förberedelse- och beredskapsarbete som görs på europeiskt plan – för att behörigheten ligger där och det finns ett behov av samordning – och utbyter erfarenheter och

ger vägledning. Jag vill här uppmärksamma nämnden på att kommissionen är i färd med att förbereda ett meddelande om beredskapsplanering, på engelska contingency planning, för ett avtalslöst brexit. Beroende på hur förhandlingarna utvecklas kan beredskapsplaneringen behöva skalas upp. Toppmötet nästa vecka är en viktig hållpunkt i detta avseende.

Låt mig ändå upprepa att huvudscenariot även i fortsättningen är att det blir ett ordnat utträde och att det därmed blir en förutsägbar process.

Anf. 88 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för informationen. Det börjar närma sig. Tiden är knapp. Den är knapp också för Storbritannien, även om allt går i lås, att i underhuset säga ja eller nej till ett avtal. Allt är inte frid och fröjd även om EU och den brittiska regeringen är överens.

Jag försöker nu tolka signalerna. Kan jag tolka det som att det ändå finns skäl till viss optimism tack vare det som har skett precis i närtid och de förhandlingar som man har haft? I allra bästa fall får vi se det om mindre än en vecka, men det vet vi inte än. I så fall skulle detta kunna bekräftas på ett extra toppmöte.

Ju längre man har kommit med själva utträdesavtalet, desto tydligare bör förutsättningarna vara för att kunna skriva deklARATIONEN om den framtida relationen, men detta går inte att göra förrän man vet att man har löst de här frågorna.

Går det att ge någon indikation om när första tillfället skulle kunna vara för att titta på, som statsrådet uttryckte det, en första annoterad stomme? Finns det någon prognos om när den skulle kunna finnas?

Sedan vill jag understryka vikten av beredskapsplanering, både på nationell nivå och på EU-nivå, eftersom det fortfarande finns många hinder på vägen, även om vi alla hoppas att det ska kunna bli ett så ordnat utträde och en så ordnad framtida relation som möjligt. Jag vill också understryka vikten av att svenska organisationer och företag, såväl små som stora, är så rustade som möjligt och att regeringen och dess myndigheter ger förutsättningar och information i tillräcklig omfattning.

Anf. 89 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi fick en bra föredragning för en del av nämndens ledamöter i onsdags. Därför har vi för vår del inte så många frågor kvar. Det är positivt att förhandlingarna ändå tycks ha snabbats på. Irlandsfrågan är kvar. Där väntas snart besked från britterna om förslag på lösning. Däremot är vi oroade för de framtida relationerna, där Storbritannien vill ha ett tydligt uttalande. Man vill ha djupa relationer – djupare än vad ett frihandelsavtal av kanadensisk modell skulle innebära – och därför har vi också anmält avvikande mening sedan tidigare. Vi tycker att EU bör vara berett att kompromissa rörande de fyra friheterna i enlighet med Chequersuppgörelsen. Detta står vi fast vid eftersom vi ser det som otroligt viktigt att Sverige kan bibehålla så nära relationer med Storbritannien som möjligt. Det är något som både Sverige och Storbritannien skulle tjäna på. Vi kan inte se att det finns några svenska intressen som skulle skadas av att man kompromissar rörande de fyra friheterna.

Anf. 90 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Det är bra och positivt att vi är överens om nästan 90 procent i förhandlingarna. Förhoppningsvis blir det ett ordnat utträde för Storbritannien.

Storbritannien har närvaro i Gibraltar och på Cypern. De frågorna kommer säkert att kunna lösas enklare än gränsen mellan Nordirland och Irland. Min fråga gäller just den gränsen. Finns det några indikationer på hur man skulle kunna lösa gränskontrollen mellan Nordirland och Irland?

Anf. 91 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag tar frågorna i klump.

Den stora knäckfrågan i utträdesavtalet är just Irlandsfrågan. Där är frågan om det finns anledning till optimism, för det krävs ju att man löser den.

Jag vill säga att det finns anledning till viss optimism. Vi har precis fått veta att det ska vara ett Corepermöte i kväll, där det ryktas om att britererna nu kommer med en reservlösning, alltså det som på engelska kallas "backstop". Den skulle bygga på att hela Storbritannien ingår i en temporär tullunion med EU. Detta skulle kombineras med att britererna accepterar att den del av reservlösningen som gäller regelverket för varor och jordbruksprodukter är specifik för Nordirland och hålla dessa regler i enlighet med EU:s. Detta har ju DUP, som ju är det parti vars stöd Theresa May behöver för att få majoritet, varit emot, men nu ryktas det att det kommer ett genombrott i kväll.

Resultatet skulle då bli att man undviker att det uppstår behov av tullkontroller mellan Nordirland och resten av UK. Det uppstår därmed ingen tullgräns i Irländska sjön, men däremot måste man ha kontroller av varornas beskaffenhet. Denna kontroll skulle dock inte behöva ske vid själva gränsen.

Både Barnier och många av oss ministrar har försökt avdramatisera den här frågan gång på gång i medier och så vidare eftersom den har blivit extremt politiserad och ideologisk i Storbritannien. Det är nästan en politisk omöjlighet att gå fram med detta. Därför har vi sagt att man inte behöver göra så mycket mer än att se till att man kan kontrollera varorna på bästa sätt. I dag finns det redan gränskontroller som man skulle kunna använda som tullkontroller. Irland är ju en ö, och då måste man kontrollera levande djur, kött, växter och fröer och sådant, så att det inte kommer in baciller, sjukdomar och liknande i Irland. Kan man bara göra dessa kontroller lite mer omfattande och också ha kontroller där man skickar och tar emot varor skulle man kunna lösa den här frågan.

Vi vet inte förrän i kväll om britererna är beredda att gå med på detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Då kan vi gå vidare till frågorna om den framtida relationen.

Allt detta hänger samman. I framtiden måste britererna ha försäkringar om att de kan fortsätta att ha egna handelsavtal, men EU kan inte gå med på det som Martin Kinnunen föreslår, alltså att man behåller en av de fyra friheterna, nämligen den som gäller varor, men inte accepterar de andra friheterna.

Låt mig ta ett exempel. Om man exporterar en mobiltelefon är själva apparaten en vara, men det som finns inne i telefonen – alltså appar, uppgraderingar, poddar och så vidare – är tjänster. Skulle Storbritannien

säga att man bara godtar EU:s regler när det gäller apparaten men inte när det gäller tjänsterna innebär det att Storbritannien skulle få en stor konkurrensfördel jämfört med medlemsländerna, som ju måste följa reglerna för tjänster. Det handlar till exempel om arbetstidsregler, semesterregler och annat som gäller tjänster. Det är alltså inte så enkelt.

Vi har hela tiden sagt att vi hoppas att ett avtal ska innefatta tjänster. Vår största exportmarknad för tjänster är ju Storbritannien. Vi har dessutom velat ha med finansiella tjänster. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Om man har en inre marknad, där det finns tusentals olika regler och ett instrument för tvistlösning för att allt ska kunna flyta fritt, kan man inte plocka ut en enskild sak. Då får Storbritannien en stor konkurrensfördel framför alla andra. Då faller integriteten hos den inre marknaden ihop. Det är därför det är så himla viktigt att man inte släpper på integriteten.

Sedan har vi hela tiden sagt att vi vill ha ett avtal som är så djupt och brett som möjligt. I Chequersöverenskommelsen har man sagt att man är ambitiös och positiv när det gäller vissa delar, till exempel när det gäller säkerhetssamarbete och forskning, men inte i andra delar.

Frågan om att ha ett "Kanada-plus-plus-plus" har kommit upp igen i veckan. Det är inte ambitiöst. CETA är ambitiöst för att vara ett frihandelsavtal, men jämfört med den inre marknaden är det ingenting. Vi tycker verkligen att det skulle vara alldeles för lite. Men nu handlar det inte bara om vad vi vill utan också om vad Storbritannien vill.

Slutsatsen: Ja, det finns grund för viss optimism.

Låt mig också säga något om förberedelsearbetet i Sverige, EU och Storbritannien. Den 23 augusti började Storbritannien med att ge ut sina 80 rapporter om vad som skulle hända vid ett no deal. Det är 80 olika rapporter om vad som skulle hända för studenter, företag, hamnar, flygplatser och så vidare. Det är helt massivt. När man koncentrerar sig så mycket på det negativa är risken att det blir som ett självspelande piano.

Från Regeringskansliets sida har vi försökt få full kontroll på vad som skulle ske i Sverige, men vi lyfter inte fram det så mycket. Vi vill ju understryka att vi jobbar för att det ska bli ett bra utträdesavtal. Vi tror fortfarande att det är det viktigaste. Samtidigt har varje departement och dess myndigheter fått titta på sitt eget område.

Låt mig ta ett exempel, så att nämnden förstår vad det handlar om. Tänk på alla brittiska studenter vid universiteten. Om det helt plötsligt blir no deal kommer de att från en dag till en annan bli tredjelandsmedborgare. Det kan bli så att de får en räkning på en kvarts miljon kronor och ska betala sin universitetsutbildning som tredjelandsmedborgare. Detta vill vi inte ska ske. Departementen och myndigheterna måste se vad som kan ske på deras områden. Ett annat exempel är att det helt plötsligt skulle kunna bli fullt med fordon i Göteborgs hamn när man inför massiva tullkontroller. Vad ska man i så fall göra åt det?

Detta arbete pågår fullt ut i Regeringskansliet, men vi vill helst koncentrera oss på möjligheten att det blir ett ordnat avtal, och det tror vi också på. Men man måste vara klädd för en regnig dag också.

Karin Enström frågade när vi tror att detta kan komma. Vi tror att kommissionens papper med förslag om en reservlösning – alltså en annoterad stomme till ett framtida avtal – kan komma tidigast på måndag, men det kan bli senare också.

Anf. 92 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Tack, ministern, för allt vi har fått höra här! Jag tänkte ställa en fråga som ny ledamot. Det var intressant att höra det ministern sa om att frågan om gränsen mellan Irland och Storbritannien var överdramatiserad. Om man tar ned dramatiken lite grann verkar man kunna finna lösningar. Jag tror verkligen på det. Tror inte ministern att också reglerna för inre marknaden är lite överdramatiserade och att man skulle finna lösningar om man skulle avdramatisera dem något?

Jag har i åtanke ett exempel. Man har begränsat friheten för produkter på den inre marknaden inom ett viss speciellt område. Det blir ingen katastrof av det. Det är min fråga.

Anf. 93 JENS HOLM (V):

När kommer överenskommelsen och den politiska deklARATIONEN?

(Statsrådet ANN LINDE (S): Det kommer på måndag.)

Det är det som kommer på måndag. Kommer också den politiska deklARATIONEN då? Kommer det också till oss i nämnden? På vilket sätt behöver vi ge ett mandat, och hur gör vi det?

Anf. 94 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag börjar med Jens Holm. Vi tror att det på måndag kan komma ett slags stomme till ett framtida avtal. Vi vet inte det, men vi tror det. Tanken är att det ska antas på toppmötet. Statsministern kommer väl hit på onsdag morgon. Då vet vi, och då kommer statsministern att ta upp det här i nämnden. Då kommer det.

När det gäller Staffan Eklöfs fråga kan man tycka att det är otroligt mycket regler. Men det är vad som gör att det fungerar. Jag kan ta ett exempel.

Ett svenskt företag ville gå till EU-domstolen. Jag ser sådana fall varje vecka. Det finns en regel för inre marknaden att man inte får använda blykromater i färg som finns på övergångsställen. Det är jättefarligt för människor.

Det var ett tyskt företag som sa: Lite blykromater spelar väl inte så stor roll. Vi har jättebra färg för övergångsställen om vi kan få använda det. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det fick ett undantag.

Då kommer det svenska företaget och säger: Nu har vi ställt om till miljövänligt. Man förbjöd ju det på inre marknaden. Nu får vi en sämre konkurrens. Alla kommer att köpa färgen från det tyska bolaget i stället.

Vi tog det till EU-domstolen. Det är en sådan typisk fråga. Det kommer sådana varje vecka. Det handlar om att alla företagen ska ha samma möjligheter. Men då måste alla följa samma regler. Annars blir det orättvist. Det finns annars de som följer reglerna och de som inte följer reglerna.

Det är därför som man måste ha en EU-domstol eller någon tvistlösning för att kunna klara detta. Nu vill inte Storbritannien på några villkor vara med i EU-domstolen. Den frågan är inte heller löst. Hur ska man lösa tvister?

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

2018/19:4
11 oktober

Jag skulle vilja säga att det kan tyckas att det är massor med regler. Men det är vad som gör att det fungerar. Det är 70 procent av vår export som går till den inre marknaden. Vi tjänar otroligt mycket jobb och tillväxt på att vi har detta. Jag skulle vilja försvara det i varje fall.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Det finns inga övriga frågor. Tack så hemskt mycket för i dag.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Sven-Erik Bucht. Vi börjar med att lämna ordet till dig om det finns något att tillägga till åiterrappporterna.

Anf. 97 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är trevligt att få träffa många nya ledamöter här. Jag hoppas att vi kan ha ett fint samarbete så länge som jag innehar den position som jag har haft tidigare.

Rapporterna har gått skriftligt till er. Jag är beredd att svara på eventuella frågor.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för det.

Vi går vidare till information och samråd och punkten 3 på rådets dagordning.

Anf. 99 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Agendapunkten är en beslutspunkt på rådsmötet. Vi hade en överläggning med miljö- och jordbruksutskottet i går där regeringen fick stöd för sin föreslagna linje. Överläggningen resulterade även i ett förtydligande av förslaget till svensk ståndpunkt som också framgår i den kommenterade dagordningen.

Inledningsvis vill jag understryka att det ser positivt ut för många bestånd i Östersjön även om vi har en bit kvar innan vi har nått målet om långsiktigt hållbart nyttjande för alla bestånd. Genom att vi har varit en konstruktiv förhandlingspart de senaste åren har Sverige varit med och påverkat så att vi nu fiskar en majoritet av bestånden på en långsiktigt hållbar nivå.

Laxen har vi lyckats att hålla på en stabil nivå de senaste fem åren. Vad gäller det västra torskbeståndet i Östersjön har vi lyckats vända en nedåtgående trend och stabiliserat beståndet om än fortfarande på en låg nivå. Detta anser jag att Sverige kan ta åt sig en hel del av äran för.

Den låga TAC som fastställts de tre senaste åren hade inte blivit ett faktum utan att Sverige hade deltagit i förhandlingarna. För östra torskbeståndet kunde Ices tyvärr inte heller i år lämna en beståndsanalys för. Detta är beklagligt då det försvårar förvaltningen av beståndet.

Under de senaste fyra kvotförhandlingarna för Östersjön har TAC för torsk i östra Östersjön sänkts väsentligt varje år. Sammantaget har TAC mer än halverats. TAC har totalt sänkts med 56,9 procent under de här åren.

TAC hade inte sänkts så mycket om Sverige hade ställt sig utanför förhandlingarna, och jag är glad att vi har nått politisk enighet om den

svenska förhandlingslinjen och på så sätt kunnat påverka förhandlingsresultatet i rätt riktning.

Jag är mot denna bakgrund angelägen om att regeringen i de kommande förhandlingarna ska få ett fortsatt utrymme för att kunna fortsätta att göra skillnad så att vi når ett långsiktigt hållbart nyttjande av resurserna. Den övergripande målsättningen är att förvaltningsåtgärderna ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer, vilket framgår av den kommenterade dagordningen. I fråga om östra torskbeståndet, där Ices på grund av oklara biologiska förhållanden inte presenterat några biologiska referensnivåer, det vill säga inga uppgifter om faktisk fiskeridödlighet, anser regeringen således att Sverige ska verka för att försiktighetsansatsen tillämpas vid fastställande av fiskemöjligheterna. Således bör kvoten för torsk i östra Östersjön minskas även detta år. Regeringen kommer att verka för att TAC fastställs på en lägre nivå än den som har föreslagits av kommissionen.

Det finns andra medlemsstater som vill något helt annat. Det ska vi vara medvetna om. I fråga om det västra torskbeståndet anser regeringen att Sverige ska verka för att fiskemöjligheterna sätts i linje med fiskeripolitikens MSY-mål och i linje med den fleråriga förvaltningsplanen för torsk, sill och skarpsill i Östersjön. Den vetenskapliga rådgivningen utgör naturligtvis grunden för beslutet.

Vad gäller TAC för torsk i både östra och västra Östersjön är trycket från övriga medlemsstater stort. De flesta vill generellt sett ha högre TAC än den försiktiga nivå som regeringen förespråkar. Det är därför viktigt – liksom det har varit under hela min tid som minister och även under min föregångare Eskil Erlandssons tid – att Sverige kan spela en aktiv roll i förhandlingarna ända till slutet. För lax i egentliga Östersjön föreslår kommissionen en ökning av kvoten jämfört med innevarande år med 15 procent. Regeringen anser dock, bland annat i syfte att skydda de svaga laxbestånden och att ge dem en möjlighet till återhämtning, att Sverige ska verka för att fiskemöjligheterna fastställs på en lägre nivå än den som föreslagits av kommissionen. För regeringen är det även angeläget att komma till rätta med den felrapportering av lax som framgår av den vetenskapliga rådgivningen. Vad gäller fastställande av fiskemöjligheter för sill och skarpsill anser regeringen att Sverige ska verka för att fiskemöjligheterna sätts inom ramen för det MSY-intervall som anges i Östersjöplanen. Vad gäller rödspätta anser regeringen att Sverige ska verka för att TAC för 2019 grundar sig på den vetenskapliga rådgivningen och möjliggör landningsskyldigheten. Kommissionen har också föreslagit att man ska driva vidare åtgärder på EU-nivå för fritidsfisket av torsk i västra Östersjön, bland annat med hänsyn till att beståndet fortfarande är på en låg nivå och att fritidsfisket i detta fall har en stor påverkan på fiskeridödligheten för detta bestånd.

Regeringens ståndpunkt kvarstår om att reglering av fritidsfiske i första hand är varje medlemsstats ansvar och att EU-lagstiftning på detta område endast bör övervägas i specifika fall och om det kan tillföra mervärden. Givet beståndssituationen och fritidsfiskets påverkan på fiskeridödligheten anser regeringen dock att det finns ett mervärde i att reglera fritidsfisket efter torsk i västra Östersjön inom ramen för denna ettåriga förordning – detta utifrån tanken att alla aktörer som nyttjar olika

bestånd också bör dela på ansvaret och bidra till att fisket sker på ett hållbart sätt.

Kommissionen har också föreslagit en fortsättning av den lekstängningsperiod för torskfisket i Östersjön som gällt under 2018. Regeringen anser att Sverige bör verka för att detta inte oproportionerligt drabbar det svenska småskaliga kustfisket.

Jag vill också understryka att de flesta medlemsstater önskar TAC:er för torsk i de två förvaltningsområdena som är högre än vad Sverige förespråkar och även en höjning av TAC för lax. Jag vill därför avsluta med att upprepa det jag sa inledningsvis, nämligen att jag är angelägen om att regeringen i de kommande förhandlingarna ska fortsätta att göra skillnad, det vill säga fortsätta att förbättra för alla bestånd i Östersjön och bidra till att fisket sker på ett långsiktigt hållbart sätt. Jag vill också påminna om att beslutet fattas av rådet med kvalificerad majoritet och som ett paket. Beslut fattas inte art för art eller fråga för fråga. Det är således viktigt att göra en sammantagen bedömning av paketet som sådant.

Anf. 100 JENS HOLM (V):

Vi har fått en reviderad position från regeringen, som ministern nämnde. Den är ett fall framåt, men den är fortfarande kringgärdad av en mängd oklarheter och inte tillräckligt ambitiös.

Jag skulle vilja börja med det mest kritiska, nämligen torsken. Vi vet att torskbestånden är mikroskopiska i jämförelse med hur det var för ett par decennier sedan i Östersjön. Vi vet också att den torsk som landas nu är allt mindre till storleken. Det är mycket mindre fiskar som fångas. Om vi ska återfå hållbara bestånd av torsk i Östersjön menar vi i Vänsterpartiet att det behövs ett fiskemoratorium, alltså ett tillfälligt stopp för att fiska torsk. Ministern nämnde aldrig detta, och jag undrar om ministern kommer att lyfta upp frågan. Sverige är också ordförande i Baltfish – Östersjöländernas organ för ett hållbart fiske. Där finns också alla möjligheter att lyfta upp dessa frågor, inte minst ett moratorium för torskfiske.

Sven-Erik Bucht säger att kommissionens förslag för det östra beståndet av torsk inte är acceptabelt och att Sverige vill ha lägre kvoter än så. Det tycker jag är bra. Men vilken nivå vill ministern lägga sig på? Kommissionen föreslår ungefär 24 000 ton. Ministern nämnde att Ices vetenskapliga rådgivning var oklar i fråga om det östra beståndet, men de har ändå lagt fram ett förslag långt under kommissionens förslag, ungefär 16 000 ton. Vilken siffra anser ministern vara den rimliga? Var går smärtgränsen? Även det västra beståndet behöver minska. Det är märkligt och olyckligt att kommissionen föreslår öknningar.

Jag välkomnar att ministern vill ha lägre kvoter för Östersjölox, men vilken nivå anser ministern vara hållbar? Var går smärtgränsen?

Det verkar som att flera länder vill skjuta på målen för att uppnå hållbara bestånd, så kallat MSY, från 2020 till 2023. Anser ministern att det är en risk att uppskjutandet av målsättningen verkligen kan gå igenom, eller är det MSY senast 2020 som gäller? Annars anser jag att det är viktigt att ministern tar strid även i den frågan.

Anf. 101 ÅSA COENRAADS (M):

Fru ordförande! Tack, ministern, för en utförlig redovisning! Även jag är glad över den nya ståndpunkten, som är ett förtydligande med utgångspunkt i den diskussion som vi hade i miljö- och jordbruksutskottet häromdagen. Jag tycker att man klagör på ett bra sätt vad den svenska positionen behöver vara vad gäller torsken, en av våra mest kritiska arter.

När ministern möter sina kollegor i Europa måste han få med i diskussionen att det är viktigt att länderna runt Östersjön samarbetar för beståndens bästa, för hållbarhet och för att få en stark artflora i balans i Östersjön, där flera arter är involverade. Vi vet att torsken är kritisk även för andra arters fortlevnad på sikt i Östersjön. Länderna runt Östersjöområdet behöver samarbeta för att få till helheten. Sverige kan inte ta ansvaret självt, men det är alltid bra att ha en stark och tydlig röst. Det är viktigt att ministern framför detta när han åker till Bryssel.

Ministern påpekar att det är viktigt att Sverige gör skillnad. Där skulle jag vilja veta, precis som Jens Holm tidigare frågade, hur ministern ser på framtiden. Hur ska Sverige göra skillnad framöver?

Vi vill framföra en skarpare skrivningen i Europa. Vilka andra länder tycker som vi gör, och vilka kan vi samarbeta mer med?

Anf. 102 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag börjar med frågan om östra beståndet för torsk. Beståndet är i oerhört dåligt skick. Det stora problemet är att torskarna är små. Ices har tittat på detta, och de har inget svar på varför det är så. Tyvärr är det så.

Under de år jag har varit ansvarig för frågorna har vi drivit linjen att försiktighetsprincipen ska gälla. Vi har på det sättet fått kraftigt sänkta kvoter. Jag nämnde nästan 57 procent under de fyra åren, vilket har varit nödvändigt.

I år kommer vi att driva linjen att sänka kvoter. Vi har inte något speciellt tonnage, utan vi säger att det ska vara inom linjen för samma fiskeripolitik som i den antagna Östersjöplanen. De rättsliga principerna ligger givetvis fast.

Samma sak är det för laxen. Vi driver en linje att minska det förslag som kommissionen lade fram. Det gjorde vi i fjol, och det gjorde vi i förfjol, bland annat tillsammans med Finland. Det var en viktig gemensam spelare med oss.

Då kommer jag in på vad Åsa Coenraads nämnde, nämligen vikten av att hitta samarbetspartner i frågorna – särskilt för torsken och laxen där många länder vill göra något helt annat än vad Sverige vill göra.

Det som måste vara framtiden för Sverige är att hela tiden vara förhandlingsbar och inte låsa sig fast för någon enskild art där man i slutändan inte är spelbar och kan påverka helheten. Min företrädare gjorde så, och jag har fortsatt att arbeta med den linjen. På det sättet är de flesta bestånden i Östersjön i ganska bra skick. Det är en bra linje att fortsätta så.

Sedan var det frågan om MSY till 2020 som Jens Holm berörde. De är fastställda och finns på plats – ingenting annat.

Anf. 103 JENS HOLM (V):

Jag ställde också en fråga om fiskememoratorium för torsk, ett tillfälligt stopp för att bestånden ska kunna återhämta sig. Jag förstår att det är svårt att vinna majoritet för det, men dessa förhandlingar är också tillfälle att

föra fram ståndpunkter och peka på vad som behövs. Om man siktar mot stjärnorna när man trädtopparna. Om ministern inleder med att tala om vikten av ett torskmoratorium kanske resultatet i alla fall blir att kvoterna totalt sett sänks. Är ministern beredd att lyfta upp behovet av ett tillfälligt stopp, ett moratorium, för att fiska torsk, i synnerhet vad gäller östra beståndet?

Det är viktigt vad Sverige säger i dessa sammanhang. Som jag sa tidigare innehar Sverige ordförandeskapet i Baltfish. Sverige är det land som får tilldelat näst mest torsk i kvoterna, så Sverige är inte vem som helst. Andra lyssnar på oss.

Jag skulle återigen vilja säga till ministern att vara tydligare mot oss i nämnden. Ministern hänvisar till föregående minister Eskil Erlandsson. Vi hade samma diskussioner med honom om att det är svårt att ge ett mandat om vi inte vet var den röda linjen går någonstans i fråga om vilka kvoter som är acceptabla. Åtminstone vad gäller torsken borde den vetenskapliga rådgivningen följas, som ministern själv säger att han gör. Här finns en vetenskaplig rådgivning som säger 16 000 ton. Kommissionen föreslår 24 000 ton. Det är bra att ministern numera säger att han vill ha en lägre kvot än kommissionen, men hur mycket är lägre?

När röstar Sverige nej till ett förslag som är alldeles för ohållbart?

Anf. 104 ÅSA COENRAADS (M):

Jag tror, till skillnad från kollegan Jens Holm, att det är viktigt att vi arbetar gemensamt och att vi, precis som ministern säger, spelar gemensamt inom Östersjöområdet. Därför behöver vi också gå i takt med våra vänner i EU-familjen och våra grannländer runt Östersjön.

Jag skulle gärna vilja höra en liten utveckling från ministern av hur man ser på det här med den gemensamma spelplanen för Östersjön, där vi gemensamt bestämmer inriktningen för Östersjön för att stärka hållbarheten vad gäller fiskarna i Östersjön. Problemet är att det sker ett ganska omfattande svartfiske i Östersjön, framför allt på torsksidan. Det gäller inte bara det stora uttag från yrkesfisket som sker utanför de gemensamma kvoter man har satt upp, utan också det omfattande fritidsfisket. Det är bra att man nu lyfter fram att det kanske behövs en reglering av detta, eftersom det inte fungerar så som det är tänkt. Hur går den diskussionen med grannländerna runt Östersjön?

Anf. 105 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Vi driver inget moratorium, Jens Holm. Sveriges ståndpunkt är mycket väl känd inom hela EU-familjen. Vi är det mest restriktiva landet när det gäller kvoter och har varit det under många år. Det här är mycket väl känt. Att då börja driva ett moratorium skulle vara som att köra huvudet i väggen. Till slut skulle ingen lyssna på oss. Det finns en balans när man för de här förhandlingarna.

Om vi sedan presenterar ett siffermaterial och lägger fram det vid en förhandling visar vi alla kort som Sverige har. Det är väl inte bra att i en förhandlingssituation presentera exakt var vi står inför dem som vill något annat.

När det gäller redline har vi sagt att detta är inom ramen för de rättsliga principer som vi har antagit. Det är den gemensamma fiskeripolitik som vi

antog gemensamt 2013 samt Östersjöplanen som vi antog 2016 som gäller. Inom det är redline.

Åsa Coenraads tar upp den gemensamma spelplanen för Östersjön. En viktig del i detta är Baltfishsamarbetet. Jag kan inte exakt det du tar upp om torsken, men det finns ju en problematik kring laxen som vi har tagit upp i Baltfish. Vi får se. Jag har tagit upp med kommissionären att vi måste ha en kontroll. Det blir ju inte bra om vissa inte följer de spelregler som vi har. Felrapporteringen av lax är väl känd. Det är ett land som har problem. Den frågan är högst aktuell i Baltfish just nu, när Sverige är ordförande.

Anf. 106 JENS HOLM (V):

Då anmäler vi en avvikande mening. Vi tycker att Sverige i första hand ska driva ett fiskemotorium för torsk i Östersjön. Vi välkomnar att regeringen har reviderat sin position till att åtminstone säga att man vill ha lägre kvoter. Det är bra. Sedan skulle jag bara vilja säga som medskick till ministern att ministern själv kan göra en utvärdering av hur framgångsrik den svenska positionen har varit. Jag tycker inte att man säger tillräckligt tydligt vad som behövs. År efter år har rådet landat i höjda kvoter jämfört med det som kommissionen har föreslagit. Jag vet faktiskt inte hur pass framgångsrikt det här har varit.

Anf. 107 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

År efter år har det blivit lägre kvoter.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, EU-Norge. Den handlar tydligen också om fisk.

Anf. 109 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Syftet med denna punkt på dagordningen är ett meningsutbyte inför de årliga förhandlingarna mellan EU och Norge om nästa års fiskemöjligheter. Förhandlingarna rör gemensamt förvaltade bestånd i Nordsjön och Skagerrak. EU företräds av kommissionen vid förhandlingarna. För att få vägledning har kommissionen ställt två frågor till rådet.

Den första frågan rör förvaltningen av de gemensamma bestånden i Nordsjön och Skagerrak. Här anser regeringen att EU ska sträva efter att nå överenskommelser med Norge vilka är i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. För att uppnå detta anser regeringen att långsiktiga förvaltningsstrategier är ett viktigt instrument.

Fråga två rör bestånd som kan användas för byte av fiskemöjligheter med Norge. I denna fråga anser regeringen att EU inte bör acceptera mer arktisk torsk än man kan kompensera för utan att det blir orimliga konsekvenser för de medlemsstater som byter bort arter utan att få del av den värdefulla torsken.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Iccats årsmöte.

Anf. 111 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Dagordningspunkten avser en diskussion inför årsmötet i Iccat, Internationella kommissionen för bevarande av tonfisk i Atlanten, i mitten av november. Det är inte en beslutspunkt på rådet. I internationella sammanhang är det kommissionen och inte enskilda medlemsländer var för sig som företräder EU, eftersom det råder exklusiv kompetens i fiskefrågor. Vid rådsmötet den 15 oktober förväntas därför medlemsländerna lämna sina synpunkter på vilken position EU ska inta på Iccats årsmöte.

En av de viktigaste frågorna på årsmötet rör återhämtningsplanen för de östra bestånden av blåfenad tonfisk. För detta bestånd har det sedan 2006 funnits en särskild återhämtningsplan som regelbundet reviderats. Med anledning av att Iccats vetenskapliga kommitté lämnat ett positivt besked för beståndens tillväxt kommer det på Iccats årsmöte att diskuteras om planen ska övergå från en återhämtningsplan till en förvaltningsplan. Andra frågor som aviserats är behandlingen av nästa års kvoter och arbetet med en reviderad Iccatkonvention.

Vad gäller frågan om en övergång från en återhämtningsplan till en förvaltningsplan anser regeringen att besluten ska grundas på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning. Vad gäller frågan om nästa års kvoter anser regeringen att det är angeläget att EU verkar för att fiskbestånden förvaltas i enlighet med målen och principen i den gemensamma fiskeripolitiken.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6 och börjar därmed prata om jordbruk.

Anf. 113 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! I denna fråga hade vi också en överläggning vid mötet med miljö- och jordbruksutskottet i går. Som ni säkert känner till lade kommissionen den 1 juni 2018 fram sitt reformförslag som består av tre olika förordningar. Förslaget har behandlats i rådsarbetsgruppen och i den särskilda jordbrukskommittén under sommaren och hösten. Ordförandeskapet har till rådet ställt två frågor som berör de två mest centrala förändringarna i reformen.

Den första frågan handlar om den nya förvaltningsmodellen. En grundbult i reformförslaget är att alla länder ska ta fram strategiska planer som ska omfatta båda pelarna. Strukturen påminner om hur landsbygdsprogrammet har hanterats tidigare. Utifrån gemensamma mål på EU-nivå ska länderna i sina nationella planer ange vilka behov som finns och motivera valet av åtgärder.

Regeringen är positiv till kommissionens utgångspunkt: att medlemsländerna ska ges ökad flexibilitet i genomförandet av politiken och att

politiken i högre grad ska vara resultatorienterad. Möjligheten att välja åtgärder och anpassa åtgärderna till förhållandena i Sverige kan leda till en enklare och effektivare jordbrukspolitik. Detta är också prioriterat för regeringen.

En viktig balansgång om medlemsstaterna får mer flexibilitet gäller säkerställandet av lika konkurrensvillkor. Detta är särskilt viktigt vid åtgärder som kan vara marknadspåverkande, men även gällande åtgärder för miljö och klimat eller till exempel djurvälstånd. Gemensamma regler med begränsningar av potentiella marknadsstörande åtgärder och krav på en lägstanivå för vissa satsningar utgör en grund för lika konkurrensvillkor. Resultatuppföljningen är en viktig del i den nya förvaltningsmodellen. Regeringen välkomnar kommissionens förslag men bedömer att det finns utrymme för ytterligare förenklingar.

Den andra frågan handlar om miljö- och klimatåtgärder, den så kallade gröna arkitekturen. Regeringen är positiv till kommissionens ambition att stärka den gemensamma jordbrukspolitikens miljö- och klimatnytta. För att säkerställa en hög miljöambition är det viktigt att en tillräckligt stor andel av budgeten öronmärks till miljö- och klimatåtgärder inom den andra pelaren.

Reformförslaget innehåller en rad förändringar för miljöåtgärderna när det gäller kombinationen av obligatoriska och riktade frivilliga åtgärder. Sammantaget innebär detta förändringar som kan leda till komplexa strukturer. Utformningen av den gröna arkitekturen är därför ett prioriterat område i förhandlingarna.

Övergripande anser regeringen att riktade frivilliga åtgärder oftast är effektivare för att nå resultat. Regeringen är därför kritisk till förslaget om nya och utökade obligatoriska grundvillkor. Regeringen kommer att verka för en resultatorienterad politik som ger möjlighet att utforma miljöåtgärder anpassade till de behov som finns lokalt och regionalt. En annan viktig faktor är att medlemsstaterna ges möjlighet att utforma kontroll- och sanktionssystem som uppmuntrar till effektiva åtgärder där resultaten följs upp.

Anf. 114 JENS HOLM (V):

Enligt kommissionens tidigare förslag skulle det finnas ett takbelopp, det vill säga ett maxbelopp, för så kallade direktstöd. Direktstöden brukar vi inte tycka är så bra, då de inte har någon tydlig miljökoppling. Därför tycker vi i Vänsterpartiet att det är en god idé att ha ett takbelopp för direktstöd. Det kan ju också komma till rätta med problemet att ett fåtal jordbruksbolag får den största andelen av EU:s totala jordbrukssubventioner. Finns diskussionen om takbelopp kvar? Vad anser regeringen om det den här gången?

Anf. 115 ÅSA COENRAADS (M):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för föredragningen. Eftersom det här är ett strategiskt dokument för den svenska ståndpunkten gällande jordbrukspolitikerna skulle jag vilja lyfta fram två saker som jag tycker är viktiga.

Den ena gäller flexibiliteten. Det är positivt med flexibilitet inom jordbrukspolitikerna. Vi vill gärna ha den här flytten mellan pelare ett och två. Men som vi även diskuterade på miljö- och jordbruksutskottet härom-

dagen ser vi från svensk sida gärna att man flyttar från pelare ett till pelare två. Om flexibiliteten innebär att andra länder flyttar från pelare två till pelare ett är det inte längre bra med flexibiliteten. Jag tror att det är viktigt att ministern försöker tydliggöra detta så gott han kan på mötet.

Den andra del som jag skulle vilja ta upp är någonting som jag saknar i den svenska ståndpunkten. Det gäller frågan om bredband och landsbygdsutveckling. Den här frågan hade vi uppe på en överläggning i miljö- och jordbruksutskottet i juni, om jag inte minns helt fel. När man läser kommissionens bakgrundstexter ser det ut som att vi har lite olika syn på tolkningen av huruvida bredbandsutveckling ska ingå i landsbygdsprogrammet eller inte. Eftersom frågan om bredband saknas i den svenska ståndpunkten här skulle jag vilja veta hur ministern och regeringen ser på den frågan och om vi kan försöka få med i den svenska ståndpunkten att det för Sverige som land är viktigt med en utveckling där vi kan plocka pengar från landsbygdsprogrammet till en fortsatt utbyggnad av bredband i Sverige.

Anf. 116 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för föredragningen.

Förändringarna av den gemensamma jordbrukspolitiken tycker vi i stort går i rätt riktning. Regeringens position är i stort sett bra. Det mesta är alltså positivt. Det är positivt med minskade kostnader, delegering till medlemsstaterna, resultatorientering eller målstyrning och inte minst förenkling. Men vi vill påminna om att det bara är om detaljer som definitioner, mål och indikatorer fungerar som det verkligen blir flexibilitet och verkligen blir effekterna och inte detaljkraven som räknas. Detaljerna i reglerna bestämmer utfallet i intentionerna.

Vi hade en diskussion om ett antal detaljer i går, bland annat om definitionen av permanent betesmark, effektindikator för att främja kunskap och innovationer samt de grundläggande kraven på lantbrukarna för att de ska uppnå rimliga krav.

Vad jag förstår bevakar regeringen de frågorna utifrån den diskussion vi hade då. Den erbjöd sig dessutom att ha en detaljerad genomgång av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det tycker vi är mycket positivt.

Jag skulle vilja fråga om en sak. Kommissionen ska enligt förslaget ges befogenhet att anta delegerade akter. Om jag förstår det rätt från diskussionerna delar regeringen Sverigedemokraternas tanke om att det kan bidra till osäkerheten om hur reglerna kommer att fungera för svenskt vidkommande.

Frågan blir då: Hur ser ministern på möjligheten att hantera den osäkerheten, exempelvis genom att antingen ta bort vissa befogenheter helt eller ersätta dem med andra förfaranden där medlemsstaterna är en part för att bestämma utfallet?

Nu är jag medveten om att det ingår i kommissionens arbetssätt och att det är svårt.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara för den vidare diskussionen påminna om att diskussionen kommer att utgå från de frågeställningar som finns med i handlingarna.

Anf. 118 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är precis som ordföranden säger. Till exempel är takbelopp inte någon fråga som kommer upp nu på måndag eller tisdag, utan den frågan togs upp i juli.

Jag kan säga att vi från Sverige redovisat – och det har vi också tagit upp inför EU-nämnden – att vi inte tycker att takbeloppen är bra. De skulle förhindra framtida strukturåtgärder. Det har varit en svensk position. Den är också förankrad här i EU-nämnden.

Åsa Coenraads tar upp detta med flexibilitet. Det är precis som hon säger. Man kan flytta från tvåan till ettan. Det kommer säkerligen se ut lite olika i olika länder. Vi har i samband med det också tagit upp att det är viktigt att den flexibiliteten inte innebär att vi snedvrider konkurrens. Det får vi vara observanta på. Det har tagits upp av flera länder vid diskussionerna.

Flexibilitet handlar inte bara om pengarna. Flexibilitet är det nya sättet för förvaltningsorganisationer. Du har nationella planer. Det är en jättestor och jättebra grej.

En annan flexibilitet är detta med bredband, som Åsa Coenraads tar upp. Där finns det en nationell möjlighet att ha bredband. Vi har också fått klargjort av kommissionen att vi får ha bredbandsstöd i landsbygdsprogrammet. Det finns ingen problematik med det.

När det gäller Staffan Eklöfs frågor om delegerade akter tas inte heller de upp på mötet. Jag skulle ändå vilja att departementsrådet Lars Olsson kort kunde svara på det.

Anf. 119 Departementsrådet LARS OLSSON:

Det kom också upp lite i går. Sverige tillsammans med många länder är tveksamma till de befogenheter som man har i grundakten från kommissionens sida att komma med delegerade implementerande akter. Vi är inte ensamma att driva att det ska vara få delegerade akter. Vi kommer att försöka få bort möjligheten i vissa artiklar så att kommissionen inte får de befogenheterna. I andra delar kommer vi att försöka få in den i grundakten när det finns saker som behöver regleras så att det blir tydligt där.

Anf. 120 ÅSA COENRAADS (M):

Jag har en liten följdfråga om bredbandet. Det kan vara så att jag har missat ett dokument här. Ministern säger att vi har fått ett klartecken från kommissionen att använda pengar från landsbygdsprogrammet till bredband.

Jag tolkar texterna som jag har läst. Man skriver på här: Därför kommer den framtida finansieringen av landsbygdsutvecklingen att inriktas på de områden där den kan tillföra ett verkligt mervärde som ekonomisk utveckling på lokal nivå i landsbygdsområden och för jordbrukssektorn medan andra EU-fonder kan inriktas på stora infrastrukturprojekt som bredband.

Jag tolkar det som att man inte kan använda pengarna från landsbygdsprogrammet till bredbandsutbyggnad i Sverige.

Anf. 121 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag kan inte mer än bekräfta det som kommissionen har sagt att det är möjligt att ta med bredband från landsbygdsprogrammet. Det finns inga hinder för det.

Bredband är faktiskt ett verkligt mervärde. Det är ett absolut nödvändigt mervärde om vi ska kunna ha landsbygdsutveckling eller över huvud taget kunna ha ett jordbruk ute på landsbygden. Att tömma en mjölk tank i dag kräver bredband.

Anf. 122 ÅSA COENRAADS (M):

Frågan om huruvida vi behöver bredband eller inte i Sverige tror jag att vi är politiskt överens om. Det är en förutsättning för framtida utveckling i landet.

Men är det så att Sverige inte kommer att kunna plocka pengarna för bredbandsutbyggnaden, som är ganska eftersatt i Sverige, från landsbygdsprogrammet måste de pengarna tas någon annanstans ifrån.

Det kommer att bli en gigantisk kostnad för svenska staten om vi inte kan ta de pengarna från landsbygdsprogrammet. Finns det en förberedelse för det? Hur har den diskussionen i sådana fall gått?

Anf. 123 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är ingen förändring i regelverket. Frågan är inte uppe. Vi har i dag igång 5,5 miljarder fram till 2020. Det är enormt stora belopp vi satsar på bredband jämfört med många andra länder. Ambitionerna är att långsiktigt kunna fortsätta det vi inte klarar 2020, och regelverket finns kvar på plats. Jag kan inte säga något mer i dag. Den frågan är inte uppe för diskussion på måndag eller tisdag.

Anf. 124 JENS HOLM (V):

Jag hänvisar till vår avvikande mening från miljö- och jordbruksutskottet. Vi tycker inte att reformen av den gemensamma jordbrukspolitikerna är tillräckligt bra. Det borde framföras i diskussionen.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Då är vi på dagordningspunkten 7, G20 jordbruk.

Anf. 126 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Kommissionen avser informera om det G20-jordbruksministermöte som ägde rum i Buenos Aires i slutet av juli. Förutom om global livsmedelsförsörjning och hållbar jordbruksproduktion som varit temat på G20:s jordbruksministermöten under året valde Argentina att fokusera på funktionella jordar. Ministrarna hänvisar bland annat i ministerdeklarationen till uppföljning av Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling. Sverige har inte insyn i det G20-samarbete som deklARATIONEN nämner.

Inför jordbruksministermötet antog EU riktlinjer för kommissionen och de EU-medlemsstater som är medlemmar G20, det vill säga Tyskland,

Frankrike, Italien och Storbritannien. Spanien deltar som permanent gäst, och Nederländerna deltar under året som Argentinas särskilda gäst.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Jag tror att statsrådet önskar ordet på dagordningspunkten 8, Övriga frågor.

Anf. 128 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det kom en övrig fråga som jag kan nämna som handlar om afrikansk svinpest.

Den 13 september meddelade belgiska myndigheter att man hade hittat afrikansk svinpest hos döda vildsvin i sydöstra Belgien. Det är första gången smitta hittats så långt västerut. Virusspridningen har sannolikt skett med människor och fordon från östra EU.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att ha en ökad beredskap att skjuta av vildsvin i de områden som är fria från den afrikanska svinpesten för att minska risken för utbrott. Kommissionen påpekar också att det är viktigt att undvika onödiga störningar i handeln med grisprodukter både inom EU och med tredjeländerna.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen. Då är vi klara för i dag. Tack så mycket, statsrådet.

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	2
Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD).....	3
Anf. 8 HANS ROTHENBERG (M).....	3
Anf. 9 JOHAN HEDIN (C).....	3
Anf. 10 JENS HOLM (V)	4
Anf. 11 KARIN ENSTRÖM (M).....	4
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	4
Anf. 13 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Anf. 14 JENS HOLM (V)	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	6
Anf. 17 ROBERT HALEF (KD).....	7
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	7
Anf. 19 FREDRIK MALM (L)	8
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	8
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	9
Anf. 25 FREDRIK MALM (L)	10
Anf. 26 HANS ROTHENBERG (M).....	11
Anf. 27 JOHAN HEDIN (C).....	11
Anf. 28 ROBERT HALEF (KD).....	11
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	11
Anf. 30 FREDRIK MALM (L)	12
Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	12
Anf. 32 FREDRIK MALM (L)	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	13
Anf. 35 FREDRIK MALM (L)	13
Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	13
Anf. 37 FREDRIK MALM (L)	14
Anf. 38 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	14
Anf. 39 FREDRIK MALM (L)	14
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	14
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	14

§ 2 Allmänna frågor

.....	15
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	15

Anf. 45	Statsrådet ANN LINDE (S)	15
Anf. 46	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 47	Statsrådet ANN LINDE (S)	15
Anf. 48	JESSIKA ROSWALL (M)	17
Anf. 49	JENS HOLM (V)	17
Anf. 50	MARTIN KINNUNEN (SD)	18
Anf. 51	JOHAN HULTBERG (M)	18
Anf. 52	Statsrådet ANN LINDE (S)	18
Anf. 53	JESSIKA ROSWALL (M)	20
Anf. 54	MARTIN KINNUNEN (SD)	20
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 56	MARTIN KINNUNEN (SD)	20
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 58	Statsrådet ANN LINDE (S)	20
Anf. 59	KARIN ENSTRÖM (M)	22
Anf. 60	JENS HOLM (V)	22
Anf. 61	MARTIN KINNUNEN (SD)	22
Anf. 62	Statsrådet ANN LINDE (S)	23
Anf. 63	Ämnesrådet ERIK KIESOW	23
Anf. 64	Statsrådet ANN LINDE (S)	23
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 66	Statsrådet ANN LINDE (S)	23
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 68	Statsrådet ANN LINDE (S)	24
Anf. 69	MARTIN KINNUNEN (SD)	24
Anf. 70	Statsrådet ANN LINDE (S)	24
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 72	Statsrådet ANN LINDE (S)	25
Anf. 73	MARTIN KINNUNEN (SD)	25
Anf. 74	JOHAN HEDIN (C)	25
Anf. 75	ROBERT HALEF (KD)	25
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 77	Statsrådet ANN LINDE (S)	26
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 79	ROBERT HALEF (KD)	26
Anf. 80	Statsrådet ANN LINDE (S)	27
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 82	Statsrådet ANN LINDE (S)	27
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	27

§ 3 Allmänna frågor (art. 50)

.....		28
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 85	Statsrådet ANN LINDE (S)	28
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 87	Statsrådet ANN LINDE (S)	28
Anf. 88	KARIN ENSTRÖM (M)	30
Anf. 89	MARTIN KINNUNEN (SD)	30
Anf. 90	ROBERT HALEF (KD)	31
Anf. 91	Statsrådet ANN LINDE (S)	31
Anf. 92	STAFFAN EKLÖF (SD)	33
Anf. 93	JENS HOLM (V)	33

Anf. 94 Statsrådet ANN LINDE (S).....	33
Anf. 95 ORDFÖRANDEN.....	34

2018/19:4
11 oktober

§ 4 Jordbruk och fiske

.....	35
Anf. 96 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 97 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	35
Anf. 98 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 99 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	35
Anf. 100 JENS HOLM (V)	37
Anf. 101 ÅSA COENRAADS (M)	38
Anf. 102 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	38
Anf. 103 JENS HOLM (V)	38
Anf. 104 ÅSA COENRAADS (M)	39
Anf. 105 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	39
Anf. 106 JENS HOLM (V)	40
Anf. 107 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	40
Anf. 108 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 109 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	40
Anf. 110 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 111 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	41
Anf. 112 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 113 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	41
Anf. 114 JENS HOLM (V)	42
Anf. 115 ÅSA COENRAADS (M)	42
Anf. 116 STAFFAN EKLÖF (SD)	43
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 118 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	44
Anf. 119 Departementsrådet LARS OLSSON.....	44
Anf. 120 ÅSA COENRAADS (M)	44
Anf. 121 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	45
Anf. 122 ÅSA COENRAADS (M)	45
Anf. 123 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	45
Anf. 124 JENS HOLM (V)	45
Anf. 125 ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 126 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	45
Anf. 127 ORDFÖRANDEN.....	46
Anf. 128 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	46
Anf. 129 ORDFÖRANDEN.....	46